

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

OGRES NOVADA BĒRNU NAMA "LAUBERE" REORGANIZĀCIJAS PLĀNS

Rīgas plānošanas reģiona Eiropas Sociālā fonda projekts „Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”

Projekta numurs:9.2.2.1./15/I/002

SATURS

SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI	3
TERMINU SKAIDROJUMS.....	4
1. REORGANIZĀCIJAS MĒRĶIS UN PAMATOJUMS	8
2. METODOLOĢIJA	11
3. ESOŠAS SITUĀCIJAS APRAKSTS UN ANALĪZE	12
3.1. BSAC "LAUBERE" NOVIETOJUMS UN PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA	12
3.2. BSAC "LAUBERE" IZVEIDES VĒSTURE	14
3.3. BSAC "LAUBERE" SNIEGTIE PAKALPOJUMI.....	14
3.4. DATI PAR BSAC "LAUBERE" BĒRNIEM	15
3.5. DATI PAR BSAC "LAUBERE" PERSONĀLU.....	19
3.6. INDIVIDUĀLO IZVĒRTĒJUMU DATI	22
3.7. BSAC "LAUBERE" ĒKU APRAKSTS.....	24
3.8. DATI PAR BSAC "LAUBERE" BUDŽETU	25
3.9. DATI PAR ĀRPUSĢIMENES APRŪPI UN CITIEM PAKALPOJUMIEM BSAC APKĀRTNĒ	27
3.10. PAKALPOJUMA KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS	28
3.11. KOPSAVILKUMS UN SECINĀJUMI	31
4. PRIEKŠLIKUMI BSAC "LAUBERE" REORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMIEM	32
4.1. IESPĒJAMĀS BĒRNU APRŪPES FORMAS	32
4.1.1. <i>Audžuģimeņu nodrošināšana</i>	33
4.1.2. <i>ĢVPP attīstības iespējas</i>	34
4.2. RISINĀJUMI ĒKU TURPMĀKAJAI IZMANTOŠANAI	44
4.3. PRIEKŠLIKUMI BSAC "LAUBERE" PERSONĀLA KOMPETENČU IZMANTOŠANAI	44
5. VEICAMO DARBĪBU APRAKSTS, ATBILDĪGIE UN LAIKA GRAFIKS.....	48
6. PIELIKUMI.....	50
1. PIELIKUMS: VISPĀRĒJO UN SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA BSAC "LAUBERE" BĒRNIEM.	50
2. PIELIKUMS: BSAC "LAUBERE" ĒKAS UN TELPU FOTOFIKSĀCIJA.....	54
3. PIELIKUMS. BSAC "LAUBERE" IZMAKSU KOPSAVILKUMS 2014.-2016. G.	57
4. PIELIKUMS.DOKUMENTU ANALĪZĒ IZMANTOTIE LITERATŪRAS AVOTI	58

SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI

%	Procenti
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
Att	Attēls
BSAC	Bērnu sociālās aprūpes centrs
BT	Bāriņtiesa
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DI	Deinstitucionalizācija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUR	Eiro
FICE	Fédération Internationale des Communautés Éducatives – Starptautiskā kopienas izglītošanas federācija
FT	Funkcionāli traucējumi
GRT	Garīga rakstura traucējumi
ĢVP	Ģimeniskai videi pietuvināts
ĢVPP	Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums
IFCO	International Foster Care Organisation – Starptautiskā Audžuvecāku organizācija
km	Kilometrs
LM	Labklājības ministrija
LR	Latvijas Republika
m²	Kvadrātmeters
MK	Ministru kabinets
Nr.	Numurs
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
PMLP	Pilsonības un migrāciju lietu pārvalde
RAIM	Reģionālās attīstības indikatoru modulis
RPR	Rīgas plānošanas reģions
SD	Sociālais dienests
SBSP	Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi
SPSR	Valsts informācijas sistēma Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs
VARAM	Vides un reģionālās attīstības ministrija
VSAC	Valsts sociālās aprūpes centrs

TERMINU SKAIDROJUMS

Aizbildnība, aizbildnis	Aizbildnis ir persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās. Bāriņtiesa var iecelt bērnam aizbildni, ja bērna vecāki nav zināmi; vecāki ir pazuduši vai miruši; ilgstošas slimības gadījumā nespēj realizēt aizgādību; vecākiem atņemtas aprūpes vai aizgādības tiesības (Avots: Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija).
Alternatīvā aprūpe	Bērnu, kas palikuši bez vecāku gādības aprūpe. ANO Bērna tiesību konvencijā izmantots un starptautiski atzīts jēdziens. Nostiprināts un detalizēti skaidrots ANO Ģenerālās asamblejas 64. sesijā pieņemtajā rezolūcijā 64/142 "Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi". Latvijas normatīvos aktos alternatīvās aprūpes jēdziena vietā tiek izmantots ārpusģimenes aprūpes jēdziens.
Asistents	Fiziskā persona, kas sniedz atbalstu personai ar ļoti smagas vai smagas pakāpes funkcionēšanas ierobežojumu tādu darbību veikšanai ārpus mājojla, kuras tā invaliditātes dēļ nevar veikt patstāvīgi, — nokļūt vietā, kur tā mācās, strādā, saņem pakalpojumus, pārvietoties un aprūpēt sevi izglītības iestādē, algota darba vietā, būt saskarsmē ar citām fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī palīdz personai ar redzes invaliditāti apgūt profesionālās pamatzglītības, profesionālās vidējās izglītības vai augstākās izglītības programmu (Avots: Invaliditātes likums).
Atbalsta pakalpojumi	Di plāna ietvaros atbalsta pakalpojumi ir pakalpojumu klāstu, kas nodrošina to lai bērni, kas šobrīd dzīvo sociālās aprūpes centros, varētu augt ģimeniskā vidē un bērni ar funkcionāliem traucējumiem varētu saņemt sociālo aprūpi un rehabilitāciju savā pašvaldībā. Savukārt pieaugušie ar garīga rakstura traucējumiem atbilstoši savām iespējām un ar speciālistu atbalstu varēs izvēlēties dzīvot patstāvīgi un strādāt sev piemērotu darbu (Avots: Labklājības ministrijas mājas lapa - Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi un deinstitucionalizācija).
Atelpas brīža pakalpojums	Atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs nodrošina personām ar funkcionāliem traucējumiem īslaicīgu sociālo aprūpi līdz 30 diennaktīm gadā, aizstājot aprūpes procesā mājsaimniecības locekļus. (Avots: MK noteikumi Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem).
Audzūgimene	Ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi atņemta viņa ģimenes vide vai kura interesēs nav pieļaujama palikšana bioloģiskajā ģimenē līdz brīdim, kad bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts, viņam nodibināta aizbildnība vai bērns ievietots bērnu aprūpes iestādē (Avots: Sociālo pakalpojumu aģentūra).
Specializētā audzūgimene	Audzūgimene, kas nodrošina aprūpi noteiktas mērķgrupas bērnam, kuram ir nepieciešama īpaša aprūpe (Avots: Bērnu tiesību aizsardzības likums).
Ārpusģimenes aprūpe	Aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audzūgimēnē, bērnu aprūpes iestādē (Avots: Bērnu tiesību aizsardzības likums).
Bārenis	Bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt

	aizgādību vai kura vecākiem atņemtas aprūpes vai aizgādības tiesības (Avots: Bērnu tiesību aizsardzības likums).
Bez vecāku gādības palicis bērns	Bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem atņemtas aprūpes vai aizgādības tiesības (Avots: Bērnu tiesību aizsardzības likums).
Bērna aprūpe	Bērna aprūpe nozīmē viņa ikdienas uzturēšanu, kas ietver ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu, audzināšanu, kā arī garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu neatkarīgai dzīvei (Avots: Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija).
Deinstitutionalizācija	Pakalpojumu sistēmas izveide, kas sniedz personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, nepieciešamo atbalstu, lai tā spētu dzīvot mājās vai ģimenes vidē; ilgstošs process, kura laikā pakalpojumus institūcijās aizstāj ar pakalpojumiem personas dzīvesvietā (Avots: Labklājības ministrijas Rīcības plāns deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam).
Dienas aprūpes centrs	Institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas personām ar garīga rakstura traucējumiem, invalīdiem, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, kā arī personām, kuras sasniegušas vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (turpmāk — pensijas vecuma personām) (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Funkcionālie traucējums	Slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Garīga rakstura traucējums	Psihiska saslimšana vai garīgās attīstības traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt un aprūpēt sevi, kā arī apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā un kas noteikts atbilstoši spēkā esošajai Starptautiskās statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas (SSK) redakcijai (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums	Pakalpojuma forma, kas paredz bērna aprūpi mazās grupās tādā veidā, kas līdzinās autonomas ģimenes apstākļiem ar vienu vai vairākiem aprūpes speciālistiem, kas pilda vecāku funkcijas (Avots: Common European Guidelines on the Transition from Institutional to Community-based Care http://www.deinstitutionalisationguide.eu/wp-content/uploads/2016/04/GUIDELINES-Final-English.pdf , 28. lpp.).
Grupu dzīvoklis (māja)	Māja vai atsevišķs dzīvoklis, kurā personai ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina mājokli, individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā un, ja nepieciešams, sociālo aprūpi (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Specializēts ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums	Ģimeniskai videi pietuvināts ilgstošas aprūpes pakalpojums, kurš nodrošina aprūpi noteiktas mērķa grupas bērniem, kuram ir nepieciešama īpaša aprūpe (Autoru izstrādāts)
Klienta aprūpes	Personas pašaprūpes spēju iztrūkuma pakāpi raksturojoša, skaitliski izteikta vērtība,

Īmenis	kuru nosaka sociālā darba speciālista piesaistīta multidisciplināra speciālistu komanda, pamatojoties uz personas funkcionālo traucējumu smaguma pakāpes un vajadzību, kā arī sociālās aprūpes pakalpojuma nodrošināšanai veicamo darbību un piesaistāmo resursu apjoma novērtējumu (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Sociālā institūcija, kas nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Individuālo vajadzību izvērtēšana	Process, kura gaitā tiek noteikts bērna stāvoklis, situācija, raksturlielumi u.c. rādītāji (Avots: Bāreņa un bez vecāku gādības palikuša bērna attīstības vērtēšanas kritēriju un individuālā izvērtējuma metodika).
Invaliditāte	Invaliditāte ir ilgstošs vai nepārejošs ļoti smagas, smagas vai mērenas pakāpes funkcionēšanas ierobežojums, kas ietekmē personas garīgās vai fiziskās spējas, darbības, pašaprūpi un iekļaušanos sabiedrībā (Avots: Invaliditātes likums).
Jauniešu māja	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas izveidota viena vai vairākas atsevišķas dzīvokļa tipa telpas, kurās bāreņi un bez vecāku gādības palikuši bērni vecumā no 15 līdz 17 gadiem apgūst sociālās prasmes un iemaņas, kuras nepieciešamas patstāvīgai dzīvei (Avots: Izvērtējums „Publisko individuālo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam”).
Juridiski brīvi bērni	Bērns kļūst juridiski brīvs tikai tad, kad viņa vecākiem likumā noteiktajā kārtībā ir atņemtas aizgādības tiesības, tas ir, ja vecāki ir miruši, ja vecāki ir devuši piekrišanu bērna adopcijai vai arī ja vecāku piekrišana nav iespējama kāda pastāvīga šķēršļa dēļ (Avots: Rīgas domes informatīvais portāls).
Sabiedrībā balstīti pakalpojumi	Pakalpojumi, izņemot sociālos pakalpojumus, kas pieejami visām personām ārpus institūcijām. Piemēram, izglītība, nodarbinātība, veselības aprūpe, transports, brīvā laika pavadīšana, mājoklis, u.c. (Avots: Autoru izstrādāts)
Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi	Pakalpojumi, kas personai sniedz atbalstu funkcionālo traucējumu radīto ierobežojumu pārvarēšanai, dodot iespēju dzīvot mājās, un bērnu gadījumā - augt ģimeniskā vai tai pietuvinātā vidē, ietverot preventīvos pasākumus, lai novērstu institūciju pakalpojumu nepieciešamību. Sabiedrībā balstīti pakalpojumi ir pretstatīti institucionālajai aprūpei (Avots: Labklājības ministrijas Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam).
Sociālās aprūpes pakalpojumi	Pasākumu kopums, kas vērsts uz to personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Sociālā darba speciālists	Persona, kurai ir šajā likumā noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Sociālo pakalpojumu sniedzējs	Persona, kas sniedz sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumus (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
Pamatvajadzības	Ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, obligātā izglītība (Avots: Sociālo

pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).

Paliatīvā aprūpe

Paliatīvā aprūpe ir aktīva, visaptveroša to pacientu aprūpe, kuru izārstēšana vairs nav iespējama, un kurā prioritāra ir sāpju un citu simptomu, sociālo, psiholoģisko un garīgo problēmu kontrole, ņemot vērā, ka paliatīvā aprūpe savā pieejā ir starpdisciplināra un aptver pacientu, ģimeni un apkārtējo sabiedrību un nodrošina pacientam nepieciešamās vajadzības neatkarīgi no vietas, kur viņš atrodas – gan mājās, gan slimnīcā, ar nolūku saglabāt labāko iespējamo dzīves kvalitāti, līdz iestājas nāve (Avots: Veselības ministrija).

Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem

2017. gada 13. jūnijā pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem".

Tehniskie palīgīdzekļi

Aprīkojums vai tehniskās sistēmas, kas novērš, kompensē, atvieglo vai neitralizē funkcijas pazeminājumu vai invaliditāti (Avots: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).

1. REORGANIZĀCIJAS MĒRĶIS UN PAMATOJUMS

Izstrādājot 21. gadsimtam piemērotas sociālās aprūpes un atbalsta struktūras, Latvijā tiek īstenots deinstitutionalizācijas (turpmāk – DI) projekts, kas paredz, ka lielie institucionālās aprūpes centri tiks aizstāti ar sabiedrībā balstītiem sociālajiem pakalpojumiem (turpmāk – SBSP) un ģimeniskai videi pietuvinātiem pakalpojumiem (turpmāk – ĢVPP). Reorganizācijas plāna izstrāde un īstenošana bērnu aprūpes iestādei – Ogres novada bērnu nams "Laubere" – ir viena no DI aktivitātēm.

Deinstitutionalizācijas ietvaros Rīgas plānošanas reģionā tiek īstenots projekts "Deinstitutionalizācija un sociāli pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem", kura ietvaros tiek izstrādāts arī Ogres novada bērnu nama "Laubere" reorganizācijas plāns.

Īstenojot DI, Latvijā tiks nodrošinātas starptautiskās saistības, kas izriet no ANO Bērnu tiesību konvencijas, kas ir pieņemta 1989. gada 20. novembrī. ANO Bērnu tiesību konvencija paredz primāri nodrošināt ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam augšanu ģimeniskā vai tai pietuvinātā vidē, nosakot, ka bērnam, kuram īslaicīgi vai pastāvīgi nav savas ģimenes vai kuru viņa paša interesēs nedrīkst atstāt ģimenē, ir tiesības uz īpašu valsts aizsardzību un palīdzību. Papildus tam Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikums dalībvalstīm Nr.Rec(2005)5 par to bērnu, kuri dzīvo ilgstošas aprūpes institūcijās, tiesībām paredz, ka "gadījumos, ja bērns atrodas ilgstošas aprūpes institūcijā, tad tam ir jānodrošina neliela ģimenes dzīves apstākļiem līdzīga dzīvojamā telpa". Vienlaikus rezolūcija, ko pieņēmusi ANO Ģenerālā asambleja par Trešās komitejas ziņojumu (A/64/434) 64/142 "Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi", nosaka, ka "tur, kur vēl aizvien ir lielas ilgstošas aprūpes institūcijas, ir jāizstrādā alternatīvas, kas ļaus šīs institūcijas pakāpeniski likvidēt, īstenojot vispārēju DI stratēģiju ar precīziem mērķiem un uzdevumiem". Tāpat Rezolūcija paredz, ka "ilgstošas aprūpes institūcijām jābūt mazām un organizētām atbilstīgi bērna tiesībām un vajadzībām, un to videi jābūt pēc iespējas tuvai ģimenes vai nelielas grupas videi. Institūciju vispārīgajam mērķim jābūt pagaidu aprūpei un aktīvai dalībai bērna atkalapvienošanā ar ģimeni vai, ja tas nav iespējams, stabilas aprūpes nodrošināšanai alternatīvā ģimenes vidē, tostarp gādājot par adopciju".

Latvijā kā viens no pamatprincipiem DI īstenošanai ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem tiek izmantoti FICE (Fédération Internationale des Communautés Éducatives – Starptautiskā kopienas izglītības federācija), IFCO (International Foster Care Organisation – Starptautiskā Audžuvecāku organizācija) un SOS Children's Villages (SOS bērnu ciemati) izstrādātie "Quality4Children" standarti bērnu ārpusģimenes aprūpei Eiropā, kas paredz, ka "ārpusģimenes aprūpes vietai jāatbilst bērna vajadzībām, dzīves situācijai un sākotnējai sociālajai videi". Izrietoši ilgstošas aprūpes institūcijām ir jāpieliek apzinātas pūles, lai nodrošinātu ārpusģimenes aprūpes vietas atbilstību bērna vajadzībām, dzīves situācijai un sociālajai videi. Tāpat arī Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam un Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014. – 2020.gadam paredz sekmēt ģimenisku vidi ārpusģimenes aprūpes iestādēs, optimizējot ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas un bērnu grupu lielumu, ieviešot "Quality4Children" standartu un nosakot, ka bērnu ilgstošas aprūpes institūcijās bērnu skaits grupā nepārsniedz 8 bērnus.

Minētie principi par bērnu aprūpes grupām un nelielu bērnu skaitu institūcijā (ne vairāk kā 3 grupas x 8 bērni ĢVPP un 12 aprūpē esoši bērni "jauniešu mājā") ir iekļauti Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumos¹ Nr.338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" (turpmāk – Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem), un tās nosaka, ka ilgstošas aprūpes institūcija ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu veido atsevišķās dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietās, tai skaitā dzīvojamās mājās vai dzīvokļos.

¹ Pilnīga to izpilde jānodrošina līdz 2023.gada 1.janvārim.

Tā kā ANO Bērnu tiesību komitejas 2016. gada 29. janvāra noslēguma apsvērumos par ANO Konvencijas par bērna tiesībām izpildi izteiktas bažas, ka bērni tiek ievietoti ilgstošas aprūpes institūcijās (garīgās veselības aprūpes iestādēs) kopā ar pilngadīgām personām, tad vairs netiek atbalstīta bērnu un pilngadīgu personu atrašanās un ilgstoša sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšana vienā ilgstošas aprūpes institūcijā, savukārt pakalpojumu plānošanā, attīstībā un sniegšanā tiek ievērots princips, ka netiek pieļauta nesaderīgu klientu grupu atrašanās vienuviet.

Attiecībā uz bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kuri ir noteikta invaliditāte un kuri dzīvo ģimenēs, ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 7. pants īpaši uzsver bērnu ar invaliditāti īpašo stāvokli un nepieciešamību dalībvalstīm veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka bērni ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem bērniem pilnībā izmanto visas cilvēktiesības un pamatbrīvības. Tāpat ir noteikts, ka visos lēmumos, kas attiecas uz bērniem ar invaliditāti, galvenajam apsvērumam jābūt bērna vislabākajām interesēm. Dalībvalstis nodrošina, ka bērniem ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem bērniem ir tiesības brīvi paust savu viedokli par visiem ar viņiem saistītajiem jautājumiem, viņu uzskatus pienācīgi ņemot vērā atbilstoši viņu vecumam un briedumam, un atbilstoši viņu invaliditātei un vecumam saņemt palīdzību šo tiesību īstenošanai.

Papildu tam ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 23. pants paredz, ka dalībvalstis nodrošina, ka bērniem ar invaliditāti ir vienlīdzīgas tiesības attiecībā uz ģimenes dzīvi. Lai īstenotu šīs tiesības un nepieļautu bērnu ar invaliditāti slēpšanu, pamešanu, atstāšanu novārtā un nošķiršanu, dalībvalstis apņemas sniegt savlaicīgu un plašu informāciju, pakalpojumus un atbalstu bērniem ar invaliditāti un viņu ģimenēm. Vienlaikus, īstenojot DI, Latvijā tiks nodrošinātas arī starptautiskās saistības, kas izriet no ANO Bērnu tiesību konvencija 23. panta, kas paredz, ka ikvienam bērnam ar garīgiem vai fiziskiem traucējumiem jādzīvo pilnvērtīga un cienīga dzīve apstākļos, kas ļauj saglabāt pašcieņu, palīdz uzturēt ticību saviem spēkiem un atvieglo viņu iespējas aktīvi piedalīties sabiedrības dzīvē. Ikvienam bērnam ar garīgiem vai fiziskiem traucējumiem ir tiesības uz īpašu aprūpi, un ir jāveicina un jānodrošina, lai bērnam, kam uz to ir tiesības, un par viņa aprūpi atbildīgajām personām atbilstoši pieejamiem resursiem tiek sniegta lūgtā palīdzība, kas būtu piemērota konkrētā bērna stāvoklim un viņa vecāku vai citu par bērnu atbildīgu personu apstākļiem.

Reorganizācijas plāna virsmērķis – sekmēt ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu iespējas augt ģimeniskā vai tai pietuvinātā vidē.

Reorganizācijas plāna tiešais mērķis – izvērtēt Ogres novada bērnu nama "Laubere" sniegtā pakalpojuma atbilstību ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma nosacījumiem un izstrādāt priekšlikumus iestādes reorganizācijai.

Reorganizācijas plāna īstenošanas laika periods – Reorganizācijas plānu paredzēts īstenot līdz 2020. gada 31. decembrim.

Reorganizācijas plāna izstrādi veic Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO, kas dibināta 2002.gadā, sākotnēji apvienojoties 13 organizācijām. Šogad, atzīmējot organizācijas 15. gadadienu, SUSTENTO ir apvienojušās jau 49 organizācijas. Kopējais biedru skaits ir ap 50 000 cilvēku visā Latvijā. SUSTENTO ir Latvijas lielākā cilvēku ar invaliditāti un pacientu organizāciju apvienība, kuras mērķis ir veicināt vienlīdzīgas līdzdalības iespējas ikvienam, sekmējot cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesību ievērošanu visās jomās, lai nodrošinātu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā. Balstoties uz mūsu organizācijas pamatvērtībām, SUSTENTO iesaistījusies dažādu mūsu valstij būtisku jautājumu risināšanā, gan uzņemoties iniciatīvu politisko dokumentu izstrādē, gan aktīvi iesaistoties to praktiskajā realizācijā. 2015.gadā ekspertu komanda SUSTENTO vadībā izstrādāja Rīcības plāns deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015. – 2020. gadam. Labi izprotot šo jautājumu un esot pilnīgi pārliecināti, ka ikvienam cilvēkam, neatkarīgi no viņa invaliditātes smaguma, ir tiesības dzīvot sabiedrībā, mēs esam uzņēmušies turpināt jau izstrādātā plāna praktisku realizāciju – veidojot ilgstošās aprūpes iestāžu reorganizācijas plānus Rīgas reģionā un RPR DI plānu.

Sociālās aprūpes segmenta izpētes metodoloģijas izstrādi un izpētes norises uzraudzību veica Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO reorganizācijas plāna izstrādes eksperti:

- ❖ Gunta Anča – reorganizācijas plāna izstrādes ekspertu grupas vadība, Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO valdes priekšsēdētāja;
- ❖ Ārija Martukāne – eksperte ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanai ģimeniskā vidē (aizbildnība, audžuģimene), Profesionālo audžuģimeņu apvienības "Terēze" vadītāja ;
- ❖ Kaspars Jasinkevičs – eksperts atbalsta pakalpojumu attīstībā ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem un jauniešiem, Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra direktors;
- ❖ Māris Grāvis – konsultācijas sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstīšanai ģimenēm, kurās ir bērni ar funkcionālajiem ierobežojumiem, biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” valdes priekšsēdētājs;
- ❖ Toms Miķelsons – statistisko aprēķinu, datu masīvu apstrādes eksperts.

Pētnieciskās un situācijas aprakstošās daļas izstrādē piedalījās SIA DYNAMIC UNIVERSITY speciālisti.

2. METODOLOĢIJA

Lai izstrādātu Ogres novada bērnu nama "Laubere" (turpmāk tekstā – BSAC "LAUBERE") reorganizācijas plānu, tika izmantotas sekojošas datu ieguves un analīzes metodes:

- ➔ Normatīvo aktu analīze – lai novērtētu iestādes darbības rādītājus un sniegtā pakalpojuma atbilstību bērnu labākajām interesēm, tika padziļināti izziņāti starptautiski dokumenti un tiesību akti par bērnu tiesībām, alternatīvu bērnu ārpusģimenes aprūpi, saistošie normatīvie akti un politikas plānošanas, kā arī citi dokumenti.
- ➔ Dokumentu analīze – lai izvērtētu iestādes reorganizācijas iespējas un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu attīstīšanas iespējas, tika izziņāti arī dažādi politikas plānošanas dokumenti, vadlīnijas, iepriekš veikti pētījumi, u.c. dokumenti. Saraksts ar izmantotajiem dokumentiem ir pieejams 4. pielikumā.
- ➔ Statistikas datu apkopošana un analīze – plāna izstrādē ir izmantota oficiāla statistika, kas apkopota LM sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, LM pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu, LR Centrālās statistikas pārvaldes datubāzē, PMLP datubāzē, VARAM RAIM datubāzē, Bāriņtiesu apkopotie dati, u.c. Lai apkopotu informāciju par vispārējo un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību, tika izmantoti dažādi Interneta resursi, t.sk. pašvaldību mājas lapas, izglītības un veselības aprūpes iestāžu mājas lapas, Interneta izziņas, u.tml.
- ➔ Klātienē vizītes iestādē – plāna izstrādes laikā tika organizēta klātienē vizīte 23.08.2017., kuras laikā eksperti iepazinās ar iestādes vadību un darbiniekiem, apskatīja telpas, organizētās sarunās ar iestādes personālu izziņāja esošo situāciju un personāla viedokli par iestādes reorganizācijas vajadzībām un potenciālajiem risinājumiem. Vizīte tika iepriekš rūpīgi plānota, veicot BSAC "LAUBERE" darbības rādītāju priekšizpēti, kā arī sagatavojot iestādes datu ieguves instrumentāriju. Atbilstoši nepieciešamībai un iespējām vizīšu laikā tika izmantotas sekojošas datu ieguves metodes:
 - Padziļinātas, daļēji strukturētas intervijas ar iestādes vadību un darbiniekiem – klātienē vizīšu laikā tika īstenotas padziļinātas, daļēji strukturētas intervijas ar iestādes darbiniekiem.
 - Nestrukturētas intervijas ar iestādē ievietotajiem bērniem – ņemot vērā mērķgrupas specifiku (bērni un jaunieši), klātienē vizīšu laikā eksperti iniciēja neformālas un nestrukturētas sarunas ar iestādes bērniem, kas norisinājās brīvā un nepiespiestā gaisotnē bez iepriekš izstrādātām interviju vadlīnijām.
 - Grupu diskusijas – lai nodrošinātu iestādes darbinieku līdzdalību reorganizācijas plāna izstrādē, pēc nepieciešamības tika organizētas kopīgas diskusijas ar iestādes darbiniekiem.
 - Līdzdalīgie novērojumi – iestādes vizīšu laikā eksperti veica novērojumus, fiksējot dažādus iestādes aprūpes modeļus, telpu, darba organizācijas, personāla un bērnu attieksmes u.c. novērojumus. Tika veiktas arī iestādes infrastruktūras un telpu fotofiksācijas.
- ➔ Ekspertu konsultācijas – lai panāktu iestādes darbības un aprūpes modeļa objektīvu vērtējumu, gūtie iesaki tika ne vien analizēti kopsakarībās ar iegūtajiem statistikas datiem, bet arī konsultējoties ar citiem ekspertiem, t.sk. individuālo izvērtējumu izstrādātājiem.
- ➔ BSAC "LAUBERE" datu aptauja – lai apkopotu datus par BSAC "LAUBERE" darbību un rādītājiem, tika izstrādāta un izplatīta BSAC "LAUBERE" datu aptauja.
- ➔ Pašvaldību datu aptauja – lai apkopotu datus par ārpusģimenes aprūpi, novadā esošajām NVO un to darbību, pakalpojumu pieejamību u.c. aspektiem, tika izstrādāta un izplatīta pašvaldību sociālo dienestu datu aptauja.

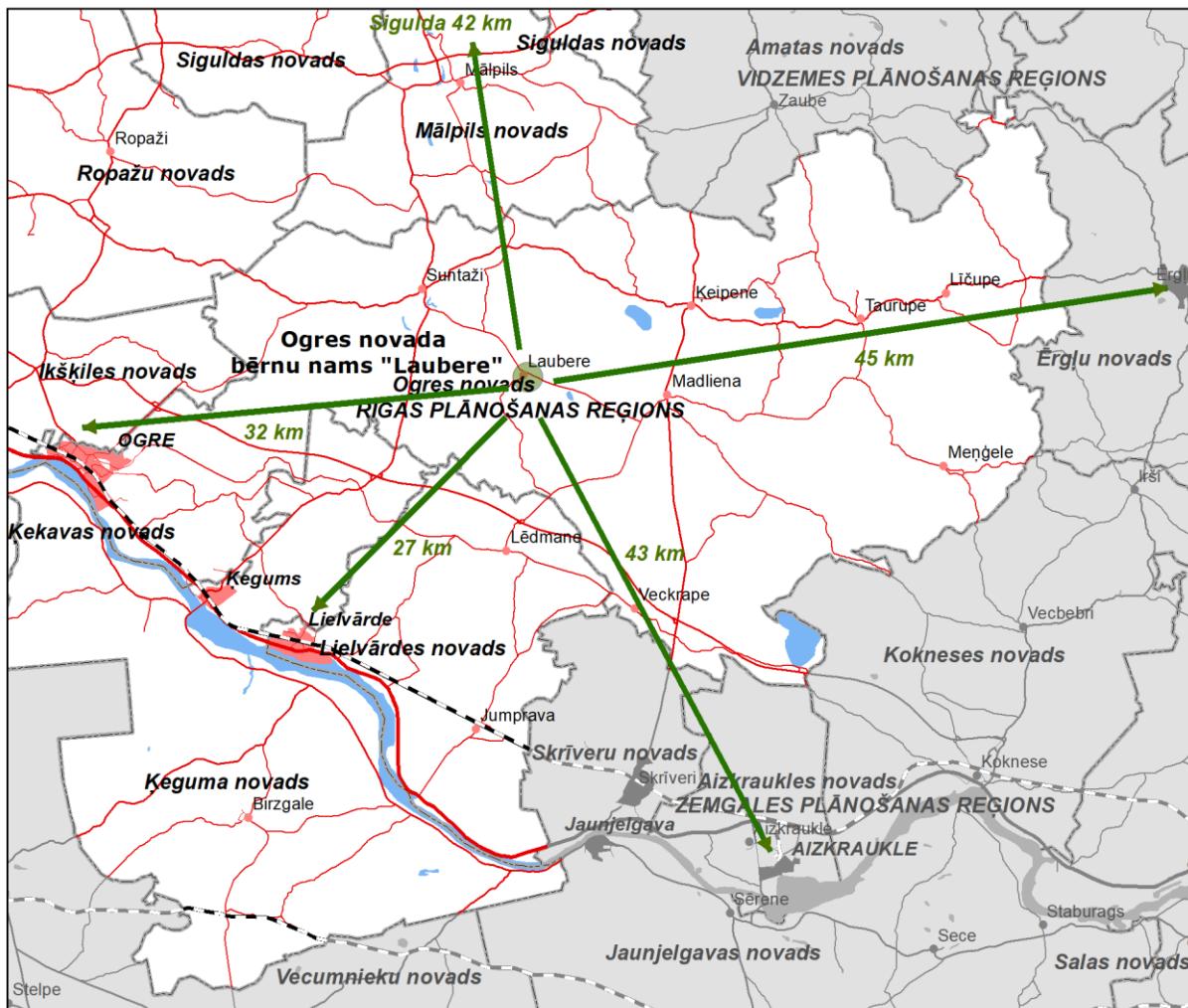
3. ESOŠAS SITUĀCIJAS APRAKSTS UN ANALĪZE

3.1. BSAC "LAUBERE" novietojums un pakalpojumu pieejamība

Ogres novada bērnu nams "Laubere" atrodas Ogres novada Lauberes pagastā. BSAC "LAUBERE" ir izvietots atsevišķā divstāvu ēkā, blakus tam atrodas dzīvojamās mājas. Līdz BSAC "LAUBERE" ved ērti piebraucams asfaltēts ceļš.

Attēls 1: BSAC "LAUBERE" atrašanās vieta.

Avots: Autoru izstrādāts

Laubere ir ciems Ogres novada Lauberes pagastā, pagasta centrs. Laubere atrodas pagasta ziemeļdaļā netālu no Abzas upītes, 32 km attālumā no novada centra – Ogres. Saskaņā ar CSP datiem iedzīvotāju skaits Lauberes pagastā 2017. g. sākumā bija 591, un tas aizvien sarūk. Iedzīvotāju skaita kritums salīdzinājumā ar 2014. g. ir - 5%. Lauberes etniskā vide ir izteikti latviska, jo 78% Ogres novada iedzīvotāju ir latviešu tautības². Laubere atrodas klusā un mierīgā lauku vidē. Lauberes pagasta teritorijas platība - 80,3 km².

² CSP dati.

Lauberē ir pieejami pamata izglītības, veselības aprūpes, sadzīves un kultūras pasākumi atbilstoši VARAM noteiktajam pakalpojumu "grozam" attiecīgajam apdzīvojuma līmenim (ciems) (skat. 1. tabula). Lauberē ir pieejamas pirmsskolas, pamata un interešu izglītības programmas, kuras nodrošina Suntažu vidusskolas Lauberē filiāle. Lauberē pagastā ir pieejama ģimenes ārsta, kardiologa un arodslimību ārsta prakse, savukārt blakus esošajā Suntažu pagastā – doktorāts, kurā veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ģimenes ārsts – pediatrs un SIA "MEDControl". Lauberē atrodas arī kultūras nams, bibliotēka, pasts, veikals un pagasta pārvalde. SBS pakalpojumus Lauberē pagastā nodrošina Ogres novada pašvaldības Sociālais dienests un tā struktūrvienība Suntažu sociālais centrs, kura sociālais darbinieks un sociālās palīdzības organizators apkalpo arī Lauberē pagasta iedzīvotājus. Ogres novadā darbojas biedrība "Vecāki kopā". Kopumā pakalpojumu pieejamība Lauberē ir vērtējama kā apmierinoša.

Tabula1: Lauberē pieejamie pakalpojumi.

Avots: Interneta izziņas

Pakalpojumu sfēra	Esošā situācija
Izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suntažu vidusskolas filiāles pirmsskolas izglītības grupa "Ziļuks" ➤ Suntažu vidusskolas filiāle: <ul style="list-style-type: none"> - vispārējās pamatizglītības programma; - interešu izglītības programma.
Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ D. Krievānes ģimenes ārsta, kardiologa un arodslimību ārsta prakse ➤ SIA "MEDControl" Suntažu doktorāts (Suntažu pagasts) ➤ I. Volkopas ģimenes ārsta un pediatra prakse (Suntažu pagasts)
Sadzīves pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veikals, pasts, pagasta pārvalde
Kultūra un brīvā laika pavadīšana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauberē bibliotēka ➤ Lauberē kultūras nams

30-40 km rādiusā ap BSAC "LAUBERE" ir vairākas pilsētas – novadu centri: Ogre, Ķegums, Lielvārde, Mālpils un Sigulda (skat. 2. tabula). Tajās, jo īpaši Siguldas pilsētā, ir salīdzinoši plašs vispārējo un arī SBSP klāsts. 1. pielikums sniedz informācijas apkopojumu par Ogres un Siguldas novados novietotajiem pakalpojumiem, detalizētāk norādot kādi pakalpojumi iedzīvotājiem, t.sk. BSAC "LAUBERE" ievietotajiem bērniem, ir pieejami Ogres novadā un Siguldas novadā, kas robežojas ar to. BSAC "LAUBERE" ievietoto bērnu vajadzības pēc specifiskiem pakalpojumiem un to pieejamība ir analizēta 3.6. sadaļā.

Tabula2: Attālums no BSAC "LAUBERE" līdz tuvākajām pilsētām – pakalpojumu centriem.

Avots: ViaMichelin dati

Attālums no BSAC "LAUBERE" līdz:	km
Ogre	32
Ķegums	26
Lielvārde	29
Mālpils	21
Sigulda	42
Rīga	65

Ceļu infrastruktūra, kas savieno Lauberi ar Ogrī, ir atbilstoša, tomēr sabiedriskā transporta plūsmāno Lauberē ir neapmierinoša: sabiedriskais transports no Lauberē uz novada centru – Ogrī kursē divas reizes katru darba dienu un sestdienās, sabiedriskā transporta tīklojums savieno Lauberi ar Suntažiem (skat. 3. tabulu). Pakalpojumu sasniedzamību novada centrā un citās apkārtējās pilsētās BSAC "LAUBERE" bērniem veicina tas, ka

iestādes rīcībā ir autotransports ar šoferi. Tas padara pieejamus arī Rīgā sniegtos pakalpojumus, kuru klāsts ir ievērojami plašāks.

Tabula 3: Sabiedriskā transporta plānojums no Lauberes.

Avots: 1188.lv dati

Sabiedriskais transports no Lauberes uz:	Kursēšanas grafiks
Suntažiem	Katru dienu, 5x dienā
Ogri	Kursē katru darbdienu un sestdienu, 2x dienā Svētdienās – nekursē

BSAC "LAUBERE" novietojuma un pakalpojumu pieejamības analīze liecina, ka BSAC "LAUBERE" atrašanās vieta nodrošina drošu, taču vienlaikus salīdzinoši "slēgtu" vidi, jo atrašanās vieta ir izolēta no daudziem vispārējiem un sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. Pakalpojumu pieejamība BSAC "LAUBERE" bērniem ir vērtējama kā ierobežota, ņemot vērā bērnu vajadzības, kas izglītības atbalsta, veselības aprūpes un speciālistu klāsta ziņā ir plašas un daudzveidīgas. Līdz ar to secināms, ka BSAC "LAUBERE" apkārtējā vide tikai daļēji atbilst bērnu vajadzībām. Jo īpaši tas attiecas uz bērniem, kuru sākotnējā sociālā vide ir pilsēta vai lielāka apdzīvotā vieta, kā arī bērniem ar intensīvām sociālās rehabilitācijas vajadzībām.

3.2. BSAC "LAUBERE" izveides vēsture

Ogres novada bērnu nams "Laubere" savu darbību uzsācis 1992. gadā. Oficiāli institūcija dibināta 1996. gadā. Šobrīd BSAC "LAUBERE" ir izvietots bijušajā Lauberes kopsaimniecības bērnudārza ēkā, kas ir pielāgota un pārbūvēta klientu vajadzībām. Kopš 2010. gada septembra ekspluatācijā nodots arī ēkas 2. stāvs, nodrošinot iespēju vienlaicīgi izmitināt līdz pat 40 bērniem.

3.3. BSAC "LAUBERE" sniegtie pakalpojumi

BSAC "LAUBERE" sniedz ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumus bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem vecumā no 2 līdz 18 gadiem. Saskaņā ar BSAC "LAUBERE" mājas lapā pieejamo informāciju, iestāde piedāvā arī īslaicīgas sociālās aprūpes institūcijā pakalpojumu bērniem³. Informācija no Labklājības ministrijas SPSR par BSAC "LAUBERE" reģistrēto pakalpojumu ir apkopota 4. tabulā. Vispārējais pakalpojums tiek sniegts atbilstoši Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem V nodaļai – Prasības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējiem.

Tabula 4: Informācija par BSAC "LAUBERE" pakalpojumu.

Avots: Labklājības ministrijas SPSR

Pakalpojums	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums bērniem
Reģistrācijas datums	21.03.2007.
Reģistrācijas numurs	242
Juridiskais statuss	Pašvaldības iestāde
Pakalpojumu sniegšanas forma	Ar izmitināšanu

BSAC "LAUBERE" aprūpe tiek organizēta saskaņā ar iestādes darbības nolikumu, kas izstrādāts atbilstoši normatīvajam regulējumam, un tās mērķis ir radīt bērnam aizsargātības sajūtu, nodrošināt apstākļus viņa

³ BSAC Laubere mājas lapa, pieejams: [http://www.BSAC"Laubere" laubere.lv/index.html](http://www.BSAC), skatīts 16.17.2017.

attīstībai un labklājībai, atbalstīt centienus būt patstāvīgam⁴. BSAC "LAUBERE" sniegtais pakalpojums ietver sekojošus darbības aspektus:

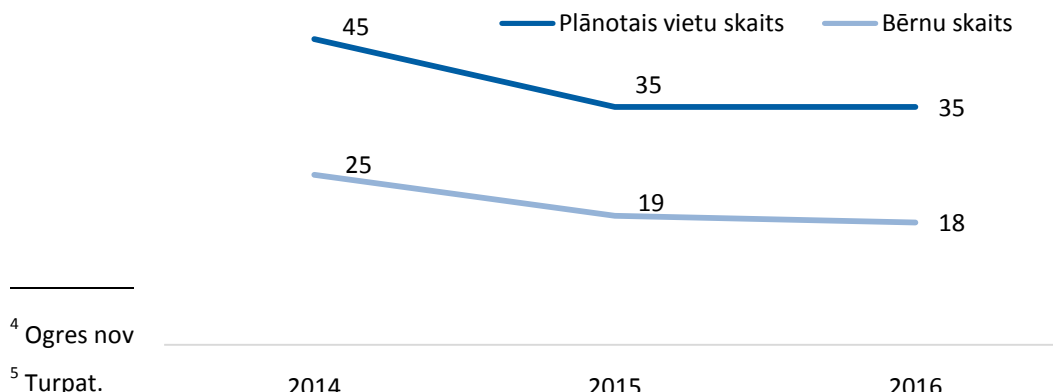
1. nodrošināt pilnu aprūpi, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju katram bērnam individuāli vai grupās atbilstoši bērnu attīstībai un sociālajam gadījumam;
2. nodrošināt bērnus ar dzīvojamo platību, kas atbilst medicīniski sanitārajām un higiēnas prasībām saskaņā ar normatīvajiem aktiem,
3. apgādāt bērnus ar apģērbu, apaviem, higiēnas precēm, mācību līdzekļiem un citām bērnu attīstībai un labklājībai nepieciešamām lietām;
4. nodrošināt bērnu medicīnisko rehabilitāciju un profilaktiskos pasākumus, nepieciešamības gadījumā nosūtīt uz veselības aprūpes iestādēm;
5. sadarboties ar bāriņtiesām, lai bērnu namā uzņemto bērnu dokumenti būtu juridiski pareizi noformēti, nodrošinot bērnu tiesību un interešu aizsardzību;
6. radīt iespēju bērniem apmeklēt kultūras, sporta un citus sabiedriskus pasākumus, piedalīties interešu nodarbībās;
7. nodrošināt iespēju iegūt izglītību jebkurā mācību iestādē atbilstoši savai garīgajai un fiziskajai attīstībai.

BSAC "LAUBERE" sniegtā informācija norāda, ka iestādesaudzēkņi ir sadalīti 2 grupās, un katra no tām dzīvo kā liela ģimene. Bērni ir izvietoti 1,2, 3 un 4-vietīgās istabās, ievērojot bērnu vēlmes, saderību, veselības stāvokli u.c. faktorus. Iestādes telpu iekārtojums regulāri tiek pilnveidots. Personāls regulāri organizē kopīgas aktivitātes ar bērniem, ņemot vērā to intereses, vēlmes un iespējas. BSAC "LAUBERE" aprūpe tiek organizēta tā, lai sniegtu bērniem iespēju apgūt pašapkalpošanās iemaņas un piedalīties svarīgu jautājumu lemsnā⁵. BSAC "LAUBERE" audzēkņi tiek apgādāti ar apģērbu, ievērojot viņu vēlmes un gaumi.

3.4. Dati par BSAC "LAUBERE" bērniem

Saskaņā ar Labklājības ministrijas Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu (turpmāk – LM Pārskati) apkopotajiem datiem bērnu skaits BSAC "LAUBERE" pēdējo divu gadu laikā ir samazinājies zem 24 (skat. 2. attēlu), kas atbilst prasību sociālo pakalpojumu sniedzējiem nosacījumiem par ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu sniegšanu mazā institūcijā (3x8). Laika periodā no 2014. līdz 2016. g. bērnu skaits pastāvīgi samazinās. Tāpat ir saistīts ar negatīvām demogrāfijas tendencēm visā valstī, kā rezultātā arī institūcijās ievietoto bērnu skaits samazinās. BSAC "LAUBERE" kopējais bērnu skaits minētajā laika posmā ir samazinājies par 7 bērniem jeb 28%. Kopējais gultasdienu skaits 2014. gadā sastāda 9955 dienas jeb vidēji 27 bērnu/dienā, 2015. gadā – 8421 dienas jeb vidēji 23 bērnu/dienā un 2016. gadā – 6507 dienas jeb vidēji 17 bērnu/dienā. Kopējais gultas dienu skaits, tāpat kā kopējais bērnu skaits šajā laika posmā ir samazinājies par 34%.

Attēls2: BSAC "LAUBERE" plānotā un faktiskā bērnu skaita dinamika.

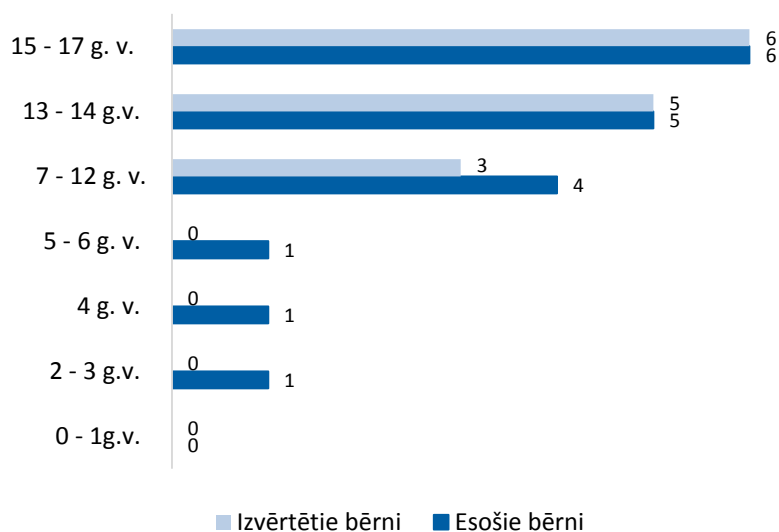
⁴ Ogres novads

⁵ Turpat.

Avots: BSAC "LAUBERE" un LM Pārskatu dati

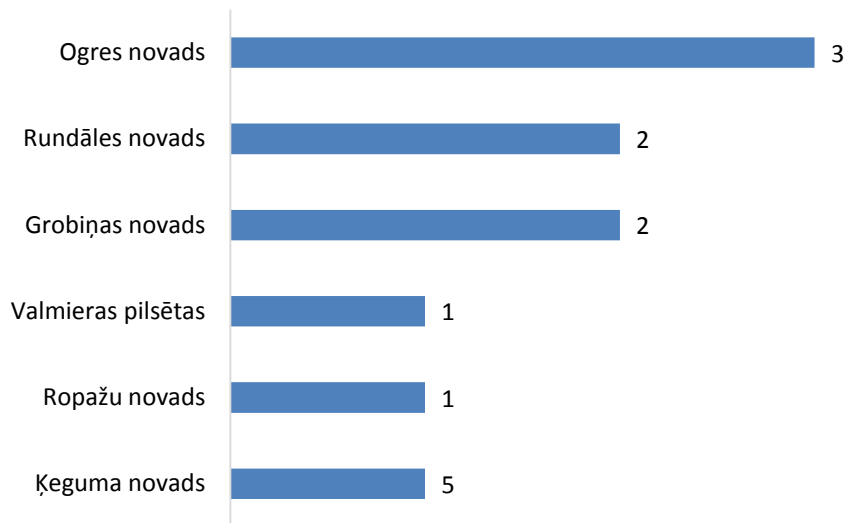
LM Pārskatu dati rāda, ka BSAC "LAUBERE" laika posmā no 2014. līdz 2016. gadam uzturējušies 50% zēnu un 50% meiteņu. Dati par BSAC "LAUBERE" ievietoto bērnu dalījumu pēc vecuma liecina, ka visvairāk pārstāvētā vecuma grupa ir 15-17 g. (6 no 18 bērniem), otra lielākā grupa ir 13-14 g.v. bērni (5 no 18) (skat. 3. attēlu); tātad BSAC "LAUBERE" ir augsta jauniešu un pusaudžu koncentrācija. BSAC "LAUBERE" 2016. gadā ticis ievietots arī pavisam mazsbērns (2-3g.v.), tomēr starptautiski normatīvi par ārpusģimenes aprūpi neatbalsta bērnu, kas jaunāki par 3 gadiem, ievietošanu ilgstošas aprūpes institūcijās. Lai nodrošinātu iestādes darbību, iestāde ir spiesta uzņemt visus bērnus kā rezultātā veidojas neviendabīga bērnu grupa, un darbs šādos apstākļos prasa daudzveidīgu speciālistu klātbūtni un augsti profesionālu personālu, kam ir speciālas zināšanas un nodrošinātas patstāvīgas kvalifikācijas celšanas un supervīzijas iespējas. Bērnu vecuma un dzimuma struktūra jāņem vērā, plānojot un organizējot aprūpes pakalpojumu, kā arī piesaistot piemērotus darbiniekus un speciālistus. Atbilstoši vecuma grupām 6 bērni ir jauniešu vecuma grupā, savukārt vēl 5 bērni nākamo pāris gadu laikā sasniegs jauniešu vecumu. Atbilstoši prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem var veidot atsevišķas dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietas, tai skaitā dzīvojamās mājas vai dzīvokļus, kur dzīvo ne vairāk kā 12 aprūpē esoši bērni, kurus sagatavo patstāvīgai dzīvei, sniedzot atbalstu arī tādos jautājumos kā profesijas izvēle, finanšu plānošana, u.tml. 12 no 18 BSAC "LAUBERE" dzīvojošiem bērniem ir vecuma posmā no 2 līdz 14 gadiem, kuriem nepieciešams nodrošināt audžuģimenes vai ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu. 16 bērni ir Latvijas pilsoņi, bet 2 – nepilsoņi. No 14 izvērtētajiem bērniem 13 bērni ir latvieši, bet viens ukraiņis. Jāatzīmē, ka informācija par bērnu reliģisko piederību nav pieejama, un BSAC "LAUBERE" vadība norāda, ka šādi datinietiek apkopotī un nav iestādes rīcībā.

Attēls3: BSAC "LAUBERE" ievietoto un izvērtēto bērnu vecuma struktūra.

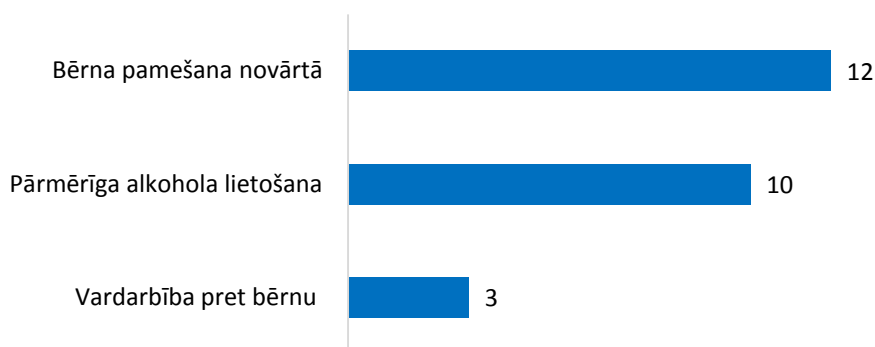
Avots: LM dati, individuālo izvērtējumu dati

ESF projekta ietvaros individuālo vajadzību izvērtējumi ir izstrādāti 14 no 18 BSAC "LAUBERE" bērniem. 9 no tiem ir no Ogres un apkārtnējiem novadiem – Ogres (3), Ropažu (1), Ķeguma (1) un Lielvārdes (4) novadiem (skat. 4. attēlu). Pieci bērni ir no attālākas apkārtnes (Rundāles novads, Valmieras pilsēta), kas ierobežo to saskarsmi ar tuviniekiem un ierasto vidi, kā arī apgrūtina ģimeņu atkalapvienošanas iespējas.

Attēls 4: BSAC "LAUBERE" ievietoto bērnu izcelsmes pašvaldības.

Avots: RPR dati

LM Pārskatu dati par 2016. gadu liecina, ka 3 no 18 BSAC "LAUBERE" dzīvojošiem bērniem ir bāreņi, 5 bērnu vecākiem ir pārtrauktas aizgādības tiesības, bet 10 gadījumos – vecākiem ir atņemtas bērnu aizgādības tiesības. Individuālo izvērtējumu rezultāti liecina, ka biežāk konstatētais iemesls bērnu ievietošanai BSAC "LAUBERE" ir bērna pamešana novārtā (12 gadījumos) un pārmērīga alkohola lietošana (10 gadījumos) vai lielākoties – abi no šiem iemesliem (skat. 5. attēlu). Salīdzinoši daudz retāk bērni ir tikuši ievietoti iestādē pret viņiem vērstas vardarbības vai pamešanas novārtā dēļ (2 gadījumos). Tas ļauj prognozēt, ka pie nosacījuma, ka ģimene saņem atbilstošu palīdzību un atbalstu cīņā ar atkarībām, bērnu izņemšanas gadījumu skaits no ģimenēm varētu samazināties. Tomēr saskaņā ar individuālo izvērtējumu rezultātiem tikai trīs bērniem varētu tikt izskatītas ģimenes atkalapvienošanas iespējas.

Attēls 5: Ievietošanas iemesli BSAC "LAUBERE" izvērtētajiem bērniem.

Avots: RPR apkopotie dati

LM Pārskatu dati liecina, ka lielākais īpatsvars BSAC "LAUBERE" esošo bērnu ir iestājušies iestādē no ģimenēm, tomēr salīdzinoši daudz bērnu tikuši ievietoti arī no aizbildņu aprūpes (skat. 5. tabulu). Tas norāda, ka būtiski ir nodrošināt sociālo palīdzību un atbalstu ne vien riska ģimenēm, bet arī aizbildņiem. Kopumā 2014. gadā tika uzņemti 20 bērni, 2015. gadā – 10, 2016. gadā – 6. Informācija par DI ietvaros izvērtētajiem bērniem norāda, ka BSAC "LAUBERE" dzīvo arī brāļi un māsas no 3 ģimenēm (pa 2 bērniem no 3 ģimenēm).

Tabula5: Bērnudzīvesvieta pirms uzņemšanas BSAC "LAUBERE" (uz 31.12.2016.).

Avots: LM Pārskatu dati

Bērnu dzīvesvieta pirms uzņemšanas institūcijā		Bērnu skaits kopā	Zēni	Meitenes
Uz 31.12.2016. BSAC "LAUBERE" faktiski dzīvojošo bērnu skaits		18	9	9
no tiem, uzņemti no:	<i>citām bērnu aprūpes iestādēm</i>	0	0	0
	<i>ārstniecības iestādēm</i>	0	0	0
	<i>ģimenēm</i>	10	2	8
	<i>aizbildņiem</i>	8	7	1
	<i>audžuģimenēm</i>	0	0	0
	<i>citi varianti</i>	0	0	0

2016. gadā no BSAC "LAUBERE" ir izstājušies 7 bērni. Kā pozitīvu faktu jāmin 2 bērnu sagatavošana adoptīvai un 2 bērnu nodošana aizbildnībā. Šāda tendence novērojama arī 2014. gadā (2 – adoptījā, 2 – aizbildnībā, 4 – audžuģimenēs) un 2015. gadā (4 – atgriezti bioloģiskā ģimenē, 2 – adoptēti, 4 – aizbildnībā un 5 – piesaistīta audžuģimene). Šie rezultāti apliecina sekmīgu darbu ar bērnu bioloģiskajām ģimenēm, paplašinātajām ģimenēm un audžuģimenēm. 3 no BSAC "LAUBERE" bērniem 2016. gadā sasniedza pilngadību un aizgāja patstāvīgā dzīvē.

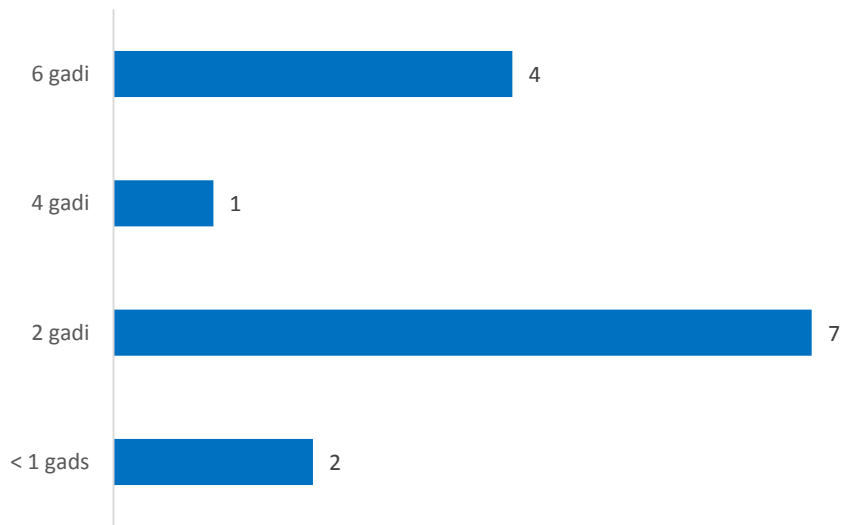
Tabula6: Izstājušos bērnu rādītāji.

Avots: LM Pārskatu dati

Izstāšanās kopējie rādītāji		Personu skaits	Zēni	Meitenes
2016. gadā izstājušies bērni – kopā		7	3	4
no tiem:	<i>atgriezušies pie vecākiem</i>	0	0	0
	<i>adoptēti</i>	2	1	1
	<i>nodoti aizbildnībā</i>	0	0	0
	<i>nodoti audzināšanā audžuģimenēs</i>	2	1	1
	<i>aizgājuši patstāvīgā dzīvē</i>	3	1	2

Dati par izvērtētajiem bērniem liecina, ka vidējais bērnu uzturēšanās ilgums BSAC "LAUBERE" ir 3 gadi un 6 mēneši, kas norāda uz bērnu ilglaicīgu uzturēšanos institūcijā (skat. 6. attēlu). 2 no 14 izvērtētajiem bērniem ir uzturējušies BSAC "LAUBERE" mazāk par gadu, savukārt 4 no izvērtētajiem bērniem ir uzturējušies iestādē vismaz 6 gadus.

Attēls 6: Izvērtēto bērnu uzturēšanās ilgums BSAC "LAUBERE".

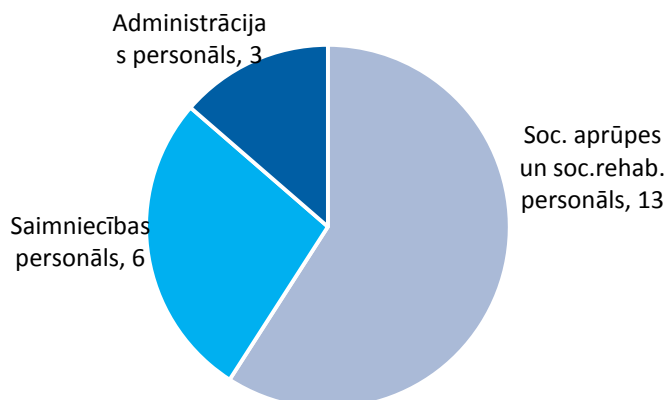
Avots: RPR apkopotie dati

Saskaņā ar LM Pārskatu datiem uz 31.12.2016. 16 no 18 BSAC "LAUBERE" bērniem apmeklēja izglītības iestādes: 1 bērns – pirmsskolas izglītības iestādi, 8 bērni – vispārizglītojošās skolas, 1 – profesionāli tehnisko vidusskolu vai arodskolu un 6 bērni - speciālās skolas. Lai gan saskaņā ar LM Pārskatu datiem nevienam bērnam nav noteikta invaliditāte un tikai diviem bērniem ir konstatēti psihiski traucējumi, 6 no BSAC "LAUBERE" ievietotajiem bērni mācās speciālās izglītības iestādēs. Bērniem ar īpašām vajadzībām tuvākajā apkārtnē nav pieejamas atbilstošas speciālās apmācības programmas, kā rezultātā tie izglītību saņem attālināti no dzīves vietas vai internātskolās, kas rada "dubultā finansējuma" apstākļus un arī neatbilst bērnu interesēm.

3.5. Dati par BSAC "LAUBERE" personālu

Saskaņā ar BSAC "LAUBERE" sniegto informāciju kopējais personāla skaits uz 01.08.2017. bija 22 darbinieki, no kuriem 13 ir sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas personāls, 6 – saimnieciskais personāls, 3 – administrācija (skat. 7. attēlu). BSAC "LAUBERE" iraugsts saimnieciskā personāla īpatsvars, arī administratīvā personāla skaits neatbilst ĢVPP principiem. Liela daļa saimnieciskā personāla un administrācijas strādā nepilnā noslodzē.

Attēls7: BSAC "LAUBERE" darbinieku dalījums par personāla grupām.

Avots: BSAC "LAUBERE" sniegtie dati

Dati par BSAC "LAUBERE" personālu dalījumā pa profesiju grupām un to noslodzi ir apkopoti 7. tabulā. Kopējais slodžu skaits BSAC "LAUBERE" ir 9,50, jo liela daļa darbinieku strādā nepilnā noslodzē. BSAC "LAUBERE" sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodrošināšanā ir iesaistīts 1 sociālais darbinieks (pilna slodze), 1 sociālais pedagogs, kas vienlaikus veic arī saimniecības pārziņa pienākumus (pilna slodze), 1 bērnu aprūpes māsa (pilna slodze), 6 sociālie audzinātāji (maiņu darbs), 3 sociālie aprūpētāji (maiņu darbs) un 1 psihologs (puslodge). Personāla skaits un profesijas nodrošina kvalitatīvu aprūpes funkciju nodrošināšanu, tomēr iestādē nav personāla saturīga brīvā laika pavadīšanas un iemaņu veicinošu aktivitāšu īstenošanai. Aprūpes un rehabilitācijas personāla skaits uz 1 aprūpē esošo bērnu ir 0,72 (13 darbinieki/18 bērni), kas ir pozitīvi vērtējams rādītājs un liecina par bērnu iespēju saņemt individuālu atbalstu un uzmanību. BSAC "LAUBERE" nav atsevišķu speciālistu, kas organizētu saturīga brīvā laika pavadīšanu, sociālo u.c. prasmju attīstošas aktivitātes, kas kā nepieciešamas norādītas visiem izvērtētajiem BSAC "LAUBERE" bērniem; BSAC "LAUBERE" nav arī speciālista darbā ar jauniešiem, kas, ņemot vērā augsto jauniešu īpatsvaru, varētu būt nozīmīgs resurss sagatavošanas patstāvīgai dzīvei veicināšanā.

Saimnieciskais personāls ietver 2 pavārus, 1 apkopēju, 1 sētnieku, 1 remontdarbinieku un 1 šoferi (skat. 7. tabulu). Lai arī liela daļa saimnieciskā personāla ir nodarbināti tikai puslodge, tomēr šīs štata vietas neatbilst ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu sniegšanas nosacījumiem, kas paredz bērnu aktīvu līdzdalību sadzīves organizēšanā, pašapkalpošanās prasmju attīstīšanā, kas cita starpā ietver arī maltīšu plānošanu, ēdienagatavošanu, uzkopšanu, u.tml. Administratīvais personāls ietver direktori, grāmatvedi un lietvedi, kas atbilstoši nelielajam pakalpojuma apjomam liecina par neracionālu resursu izmantošanu. Kopējais darbinieku skaits pret bērnu skaitu ir 1,22 (22 darbinieki/18 bērni), kas krietni pārsniedz vidējos rādītājus līdzvērtīgā pakalpojumā. Augstais saimnieciskā un administrācijas personāla īpatsvars norāda uz pārmērīgu atbalsta personāla esamību uz esošo bērnu skaitu un neracionālu, uz personāla interesēm organizētu finanšu izlietojumu.

Tabula 7: BSAC "LAUBERE" darbinieku slodzes dalījumā pa ieņemamiem amatiem.

Avots: BSAC "LAUBERE" sniegtie dati

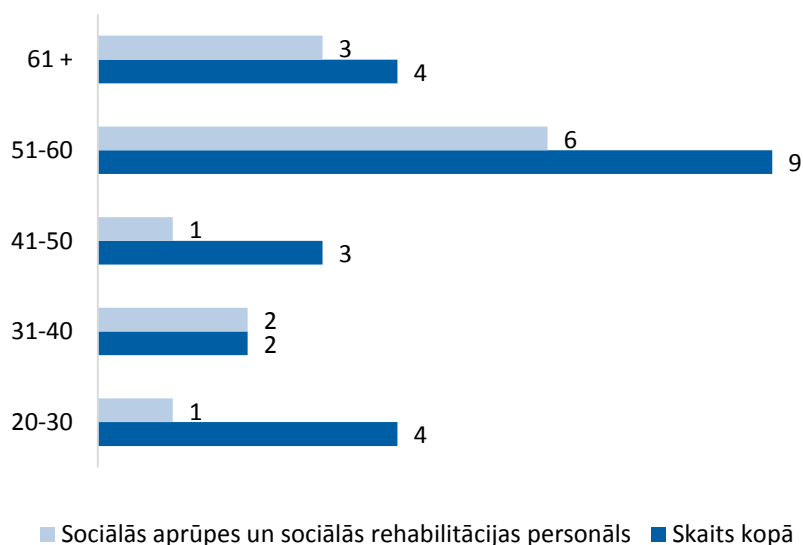
Amats	Skaits	Slodzes
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls		
Sociālais darbinieks	1	1.00
Sociālais pedagogs un saimniecības pārzinis	1	1.00
Bērnu aprūpes māsa	1	1.00
Sociālais audzinātājs	6	maiņu darbs
Sociālais aprūpētājs	3	maiņu darbs
Psihologs	1	0.50
Saimnieciskais personāls		
Pavārs	2	1.50
Šoferis	1	0.50
Remontdarbinieks	1	0.50
Apkopējs	1	0.50
Sētnieks	1	0.50

Administrācija

Amats	Skaitis	Slodzes
Direktora pienākumu izpildītājs	1	1.00
Grāmatvedis	1	1.00
Lietvedis	1	0.50

Dati par darbinieku vecuma struktūru parāda, ka 13 no 22 darbiniekiem ir vecumā virs 51 gada, un 16 no 22 darbiniekiem ir vecāki par 41 gadu. Savukārt jaunāki par 30 gadiem ir tikai 4 darbinieki. Vidējais personāla vecums ir 51 gads. Salīdzinoši gados vecāks ir tieši sociālās aprūpes un rehabilitācijas personāls, un tāizteikti lielākā daļa ir vecāka par 50 gadiem (skat. 8. attēlu). Tas ir saistīts ar grūtībām piesaistīt jaunus speciālistus darbam BSAC "LAUBERE", kā arī ar kvalificētu sociālās jomas darbinieku trūkumu tuvākajā apkārtnē.

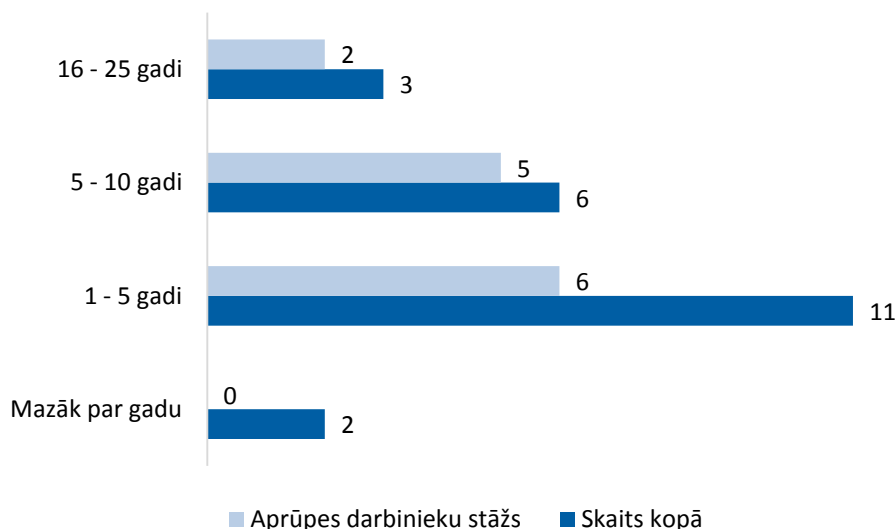
Attēls8: BSAC "LAUBERE" darbinieku vecuma struktūra dalījumā pa personāla grupām.

Avots: BSAC "LAUBERE" sniegtie dati

Saskaņā ar BSAC "LAUBERE" sniegtajiem datiem 9 no 22 darbiniekiem BSAC "LAUBERE" strādā ilglaicīgi: 3 darbiniekiem darba stāžs pārsniedz 16 gadus, vēl 6 darbinieki strādā ilgāk par 5 gadiem. Darba stāža dati liecina par ilgstošu un lielu pieredzi darbā ar mērķa grupu, sniedzot ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu bērniem.

Attēls9: BSAC "LAUBERE" darbinieku darba stāžs.

Avots: BSAC "LAUBERE" sniegtie dati

Pusei jeb 11 no 22 BSAC "LAUBERE" darbiniekiem ir augstākā izglītība, savukārt pārējiem - vidējā vai vidējā profesionālā izglītība. Pozitīvi vērtējams ir fakts, ka 9 no 13 sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanā iesaistītajiem darbiniekiem ir augstākā izglītība.

Tabula8: BSAC "LAUBERE" darbinieku izglītības līmenis.

Avots: BSAC "LAUBERE" sniegtie dati

Izglītība	Kopā	Aprūpesunrehab. personāls	Saimnieciskais personāls	Administrācija
Pamatizglītība	0	0	0	0
Vidējā/vidējā profesionālā izglītība	11	4	6	0
Augstākā	11	9	1	2

Saskaņā ar BSAC "LAUBERE" sniegtajiem datiem 87% personāla ir sievietes un 13% vīrieši. Visi BSAC "LAUBERE" darbinieki ir no tuvākās apkārtnes: 20 darbinieki ir Ogres novada iedzīvotāji, 1 darbinieks – Lielvārdes un 1 – Kokneses novada iedzīvotājs.

3.6. Individuālo izvērtējumu dati

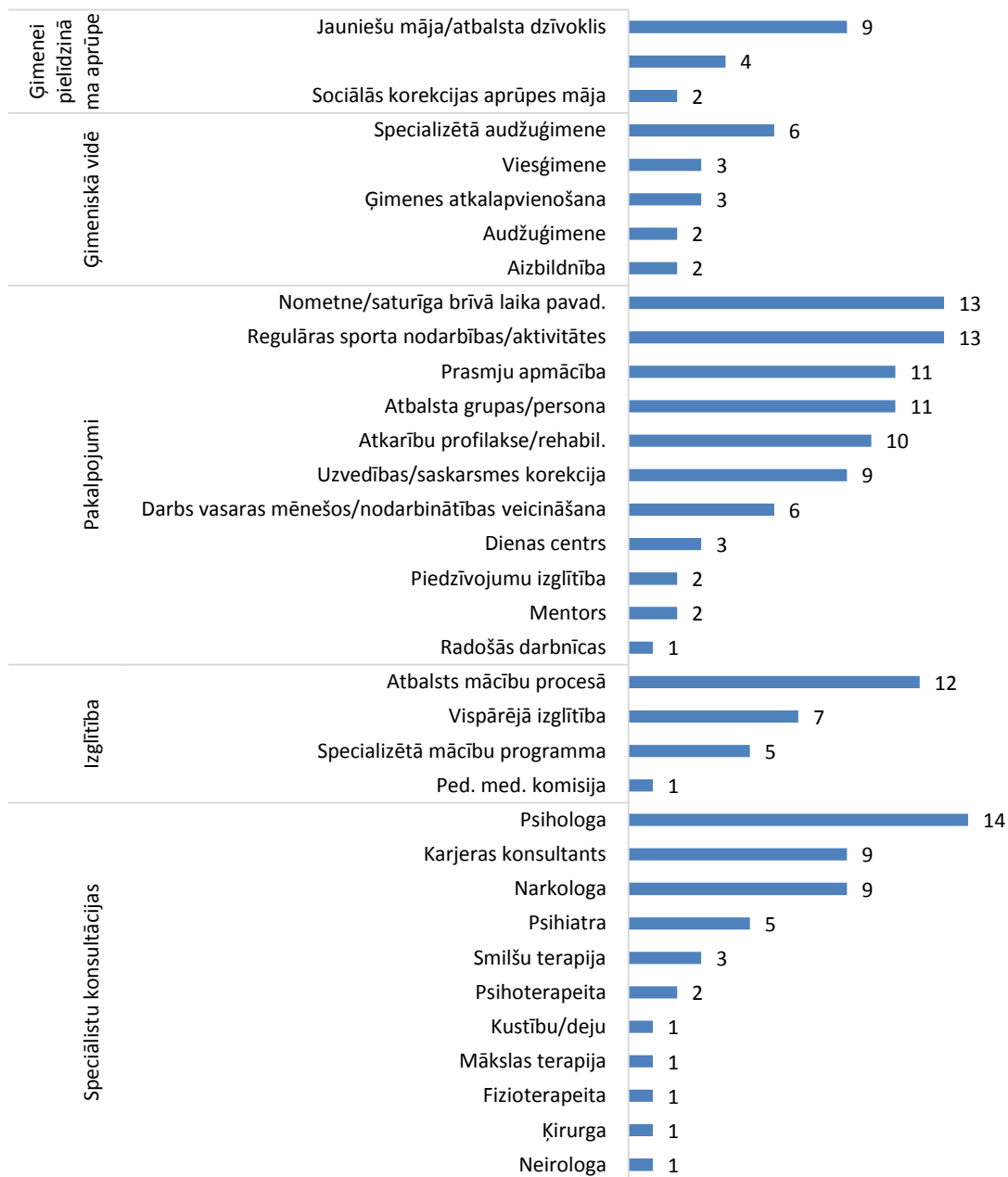
ESF projekta "Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem" ietvaros biedrība "Latvijas SOS-bērnu ciematu asociācija" veica ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, individuālo vajadzību izvērtējumu, tai skaitā BSAC "LAUBERE" ievietoto 14 bērnu vajadzību izvērtējumu.

Rezultātu apkopojums norāda, ka BSAC "LAUBERE" bērniem ir nepieciešams plašs pakalpojumu spektrs (skat. 10. attēlu). Gandrīz visiem BSAC "LAUBERE" izvērtētajiem bērniem ir rekomendēta saturīga brīvā laika pavadīšana (13) un regulāras sporta aktivitātes (13). BSAC "LAUBERE" nav speciālista, kas organizētu bērnu un jauniešu brīvā laika, sporta u.c. aktivitātes, nav gūti apliecinājumi, ka bērni varētu izmantot šos pakalpojumus pašvaldībā, lai gan pie BSAC "LAUBERE" ēkas un pie Suntažu vidusskolas Lauberes filiāles ir pieejama sporta un brīvā laika pavadīšanas infrastruktūra. Izvērtējumu rezultāti norāda arī uz būtiskām bērnu vajadzībām pēc individuāla atbalsta: atbalsta persona/atbalsta grupas (11), uzvedības un saskarsmes korekcija (9), atbalsts mācību procesā (12). Lai arī aprūpes personāla skaits uz 1 bērnu BSAC "LAUBERE" ir salīdzinoši augsts, tomēr izvērtēto vajadzību rezultāti liecina, ka esošais aprūpes pakalpojums nenodrošina pietiekama atbalsta un uzmanības saņemšanu bērniem. Izvērtējumu dati norāda arī, ka 11 no 14 bērniem ir nepieciešama prasmju apmācība, kas apliecina BSAC "LAUBERE" aprūpes modeļa ierobežotās iespējas nodrošināt bērnu pilnvērtīgu sagatavošanu patstāvīgai dzīvei un to pašaprūpes, sadzīves un pašpalāvēības prasmju attīstību.

Analizējot bērnu vajadzības pēc speciālistu atbalsta un konsultācijām, jāuzsver, ka visiem bērniem kā nepieciešamas norādītas arī psihologa konsultācijas. Lai arī psihologs ir BSAC "LAUBERE" štatā, tomēr tā noslodze ir tikai daļēja, tāpat – nepietiekama. Bērniem būtu jānodrošina iespējas izvēlēties sev piemērotu speciālistu, kas veicina savstarpēju uzticēšanos un nodrošina anonimitāti, tāpēc nereti labākus rezultātus nodrošina ārštata psihologu piesaiste. Satraucoši ir individuālo izvērtējumu dati, kas liecina, ka 9 no 14 BSAC "LAUBERE" bērniem ir nepieciešams narkologa atbalsts. Tik liels narkologa pakalpojuma nepieciešamības iespējamais iemesls varētu būt brīvā laika un interešu pavadīšanas iespēju trūkums BSAC "LAUBERE" apkārtne. Tādu speciālistu kā psihologa, psihiatra, psihoterapeita, narkologa trūkums veicina bērnu uzvedības un mācību problēmas. Izvērtējumu dati parāda, ka BSAC "LAUBERE" bērniem ir nepieciešams plašs ārstniecības speciālistu un terapeituspektrs, tomēr šīs vajadzības visbiežāk katram bērnam ir individuālas. Minētie speciālisti ir pieejami Ogres un Siguldas novadā, taču plašākas iespējas atrast piemērotu speciālistu ir Rīgā.

Attiecībā uz rekomendēto aprūpes modeļi individuālo izvērtējumu rezultāti liecina, ka tikai 3 no 14 bērniem ir iespējama ģimenes atkalapvienošana, 2 bērniem kā piemērota aprūpes forma norādīta audžuģimene, 6 - specializētā audžuģimene, bet 4 – ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums. Ņemot vērā augsto jauniešu īpatsvaru, 9 no 14 izvērtētajiem bērniem kā piemērotākais aprūpes modelis ir ieteikta jauniešu māja. 2 BSAC "LAUBERE" dzīvojošiem bērniem ir rekomendēts sociālās korekcijas aprūpes mājas pakalpojums.

Attēls10:BSAC "LAUBERE" izvērtētajiem bērniem nepieciešamie pakalpojumi.

Avots: RPR apkopotie dati

3.7. BSAC "LAUBERE" ēku apraksts

Ēka, kurā atrodas SAC "LAUBERE", pieder Ogres novada pašvaldībai (kadastra apz. 74600010200001). BSAC "LAUBERE" ēka būvēta pirmsskolas izglītības iestādes vajadzībām. Ēkai ir vairāki korpusi, katram no tiem ir divi virszemes stāvi. Saskaņā ar LM Pārskatu datiem ēkas kopējā platība ir 17 648 m².

Ēka, kurā atrodas BSAC "LAUBERE", ir renovēta; tai ir nomainīti logi, veikta fasādes renovācija un siltināšana, jumta seguma maiņa, iekštelpās ir veikts kosmētiskais remonts, un tās ir labiekārtotas. BSAC "LAUBERE" ir izvietots bijušajā Lauberes kopsaimniecības bērnudārza ēkā, kas ir pielāgota un pārbūvēta BSAC "LAUBERE"

vajadzībām. Tomēr ēkas plānojums un telpu izkārtojums neatbilst ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma sniegšanas nosacījumiem. Telpas ir labiekārtotas un atbilst higiēnas un pakalpojuma nodrošināšanas prasībām. Personāla sniegtā informācija apliecina, ka ēkas inženierkomunikācijas, tai skaitā siltummezgls, tiek uzturēts labā darba kārtībā.

BSAC "LAUBERE" vajadzībām tiek izmantotas 20 telpas ar kopējo platību 273.9 m², no kurām 12 telpas atrodas ēkas 1. stāvā (126.1 m²) un 8 telpas – 2. stāvā (147.8 m²). Bērni izmitināti 2 vienvietīgās, 13 divvietīgās, 2 trīsvietīgās un 2 četrvietīgās istabās. Ēkas 1. stāvā ir pieejamas 9 labierīcību telpas un 2. stāvā – 2 labierīcību telpas. Bērniem pieejama plaša dzīvojamā istaba, kurā tiek organizēti pasākumi un svinēti svētki, kā arī trenāžieru zāle un datortehnika ar interneta pieslēgumu. Ēkā atrodas plaša un labiekārtota virtuve.

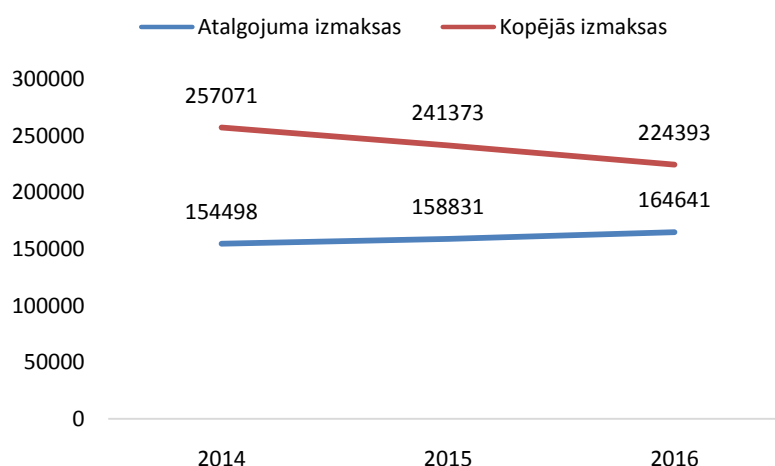
Ap ēku ir pieejama 934m² plaša un labiekārtota (t.sk. nomainīts celiņu segums, iekopti apstādījumi) teritorija brīvā laika pavadīšanai un sporta aktivitātēm. Ap ēku ir uzstādīts žogs. Pie BSAC "LAUBERE" ēkas un pie Suntažu vidusskolas Lauberes filiāles ir pieejama sporta un brīvā laika pavadīšanas infrastruktūra (vieglatlētikas stadions, futbola, pludmales volejbola un basketbola laukums, kā arī rotaļu laukums u.c.).

2. pielikumā ir ievietotas fotofiksācijas, kuras veikta BSAC "LAUBERE" apmeklējuma laikā reorganizācijas plāna izstrādes ietvaros.

3.8. Dati par BSAC "LAUBERE" budžetu

BSAC "LAUBERE" ienākumu avots ir pašvaldību maksājumi par pakalpojuma sniegšanu ievietotajiem bērniem. BSAC "LAUBERE" saņem arī dotāciju no Ogres novada pašvaldības, kas palīdz segt visus BSAC "LAUBERE" darbības izdevumus. Saskaņā ar LM Pārskatu datiem, kopējās iestādes izmaksas 2016. gadā bija EUR 224,393, un pēdējo trīs gadu laikā tās ir pastāvīgi samazinājušās (skat. 11. attēlu). Izmaksu samazinājums 2015. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir 13%, bet 2016. gadā – 7%. Vienlaikus BSAC "LAUBERE" sniegtā pakalpojuma izmaksas uz 1 bērnu šajā pat laika posmā ir pieaugušas: 2014. gadā vienas gultasdienas izmaksas uz 1 bērnu bija EUR 25.82, tad 2016. gadā šis rādītājs ir EUR 34.48, kas iezīmē 34% pieaugumu. Tātad, lai arī kopējās BSAC "LAUBERE" izmaksas pēdējo 3 gadu laikā ir samazinājušās, izmaksas uz vienu BSAC "LAUBERE" ievietoto bērnu aizvien pieaug. Pie tam rādītājs EUR 34.48 pārsniedz vidējās izmaksas līdzvērtīgos pakalpojumos.

Attēls11: BSAC "LAUBERE" kopējo izmaksu dinamika 2014.-2016. g.

Avots: LM Pārskatu dati

Neskatoties uz sarūkošu bērnu skaitu, personāla atalgojuma izmaksas minētajā laika posmā pieaug, kopējam pieaugumam no 2014. līdz 2016. gadam sastādot 7%. Personāla atalgojums, t.sk. nodokļi, ir izmaksu ziņā ietilpīgākā izmaksu sastāvdaļa, kuras īpatsvars attiecībā pret pārējām izmaksām ir 60-73% robežās.

Izmaksas, kas saistās ar bērnu tiešajām vajadzībām, t.i. ēdināšanas, medikamentu un mīkstā inventāra izmaksām, 2016. gadā vidēji ir sastādījušas EUR 3,07 dienā, kas ir mazāk nekā abos iepriekšējos gados. Tas varētu norādīt, ka, pieaugot pakalpojuma sniegšanas izmaksām uz 1 bērnu, BSAC "LAUBERE" cenšas samazināt ar bērnu tiešajiem tēriņiem saistītās izmaksu pozīcijas. Šāda pieeju nav vērsta uz bērnu labākajām interesēm un ietekmē saņemtā pakalpojuma kvalitāti.

Tabula9: Bērnu vajadzību nodrošināšanas izmaksas 2014.-2016.g.

Avots: LM Pārskatu dati

Gads	Bērnu vajadzību nodrošināšanas izmaksas vidēji dienā uz 1 bērnu (EUR)
2014	EUR 3,29
2015	EUR 3,28
2016	EUR 3,07

Bērnu ēdināšanas izmaksas BSAC "LAUBERE" vidēji dienā 2016. gadā sastādījušas EUR 2,34. Arī šī izmaksu pozīcija ir samazināta 2016. gadā (skat. 10. tabulu).

Tabula10: Bērnu ēdināšanas nodrošināšanai 2014.-2016.g.

Avots: LM Pārskatu dati

Gads	Bērnu ēdināšanas izmaksas vidēji dienā uz 1 bērnu (EUR)
2014	EUR 2,60
2015	EUR 2,60
2016	EUR 2,34

Ēkas uzturēšanas jeb fiksētie izdevumi, kas nav atkarīgi no bērnu skaita, pēdējo 3 gadu laikā ir samazinājušies. 2014. gadā šādiem izdevumiem tika tērēti EUR 52 961, bet 2016. gadā EUR 31 724. Ēkas uzturēšanas izdevumu īpatsvars kopējos izdevumos ir no 14.14% līdz 20.60%. Ēkas uzturēšanas izmaksas vienai gultsdienai 2016. gadā bija EUR 4.88, un tām ir tendence samazināties.

Tabula11: Ēkas uzturēšanas izmaksas 2014.-2016.g.

Avots: LM Pārskatu dati

Gads	Ēku uzturēšanas izmaksas (EUR)	Fiksēto izmaksu īpatsvars no kopējām izmaksām	Fiksētās izmaksas vienai gultsdienai (EUR)
2014	EUR 52 961	20%	EUR 5,32
2015	EUR 44 500	18%	EUR 5,28
2016	EUR 31 724	14%	EUR 4,88

Saskaņā ar BSAC "LAUBERE" pausto informāciju palielinātas pakalpojuma sniegšanas izmaksas uz 1 bērnu kompensē pieaugoša Ogres novada pašvaldības dotācija viena bērna uzturēšanai. Šādas dotācijas īpatsvars, ņemot vērā, ka tikai 3 no 14 BSAC "LAUBERE" ievietotajiem bērniem ir no Ogres pašvaldības, ir nesamērīgs un apliecina nepieciešamību reorganizēt iestādi. Saskaņā ar BSAC "LAUBERE" norādīto informāciju⁶ mēneša maksa par bērna uzturēšanos iestādē ir EUR 355,72, kas ir zemāka, nekā līdzvērtīgiem pakalpojumiem citās ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādēs Latvijā, savukārt vienas gultasdienas izmaksas uz 1 bērnu krietni pārsniedz vidējos līdzvērtīgu pakalpojumu rādītājus. Detalizēti dati BSAC "LAUBERE" izmaksu dalījumu ir apkopoti 3. pielikumā.

3.9. Dati par ārpusģimenes aprūpi un citiem pakalpojumiem BSAC apkārtņē

Saskaņā ar Ogres novada pašvaldības Sociālā dienesta sniegtajiem datiem 112 novada bērni 2016. gadā atradās ārpusģimenes aprūpē. Reorganizācijas plāna izstrādātāju rīcībā esošie individuālo izvērtējumu rezultāti liecina, ka 3 Ogres novada bērni ir ievietoti BSAC "LAUBERE", vēl 8 bērni atrodas dažādās Vidzemes plānošanas reģionā izvietotajās ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijās (1 bērns – Ērgļu novada BSAC "Zīļuks", 1 bērns – RO Pestīšanas armijas Skangaļu mājā ģimenes atbalstam, 6 bērni – Valmieras SOS bērnu ciematā). Dati apliecina, ka 8 bērni ar funkcionāliem traucējumiem no Ogres novada šobrīd saņem ilgstošas aprūpes pakalpojumu VSAC "Rīga" filiālēs. Tātad plāna izstrādes ietvaros apzinātais Ogres novada bērnu skaits institūcijās ir 19 bērni, kas jāņem vērā, plānojot sabiedrībā balstītus pakalpojumus šiem bērniem pēc iespējas tuvāk to dzīvesvietai.

Dati par 2016. gadu rāda, ka Ogres pašvaldības novada sociālā dienesta redzeslokā ir 17 bērni, kuri ir pakļauti riskam nonākt ārpusģimenes aprūpē. Tas norāda, ka pieprasījums pēc ĢVPP un jauniešu mājas pakalpojuma Ogres novadā ir salīdzinoši augsts. Ogres pašvaldības sociālais dienests norāda, ka 2016. gadā Ogres novadā bija tikai 3 audžuģimenes.

Citas iestādes, kas sniedz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, tuvākajā apkārtņē ir Ērgļu novada bērnu sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs "Zīļuks" un Kokneses novada ģimenes atbalsta centrs "Dzeguzīte".

Ērgļu novada bērnu sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs "Zīļuks" atrodas Ērgļu novada Sausnējas pagasta Sidrabiņos, 13 km attālumā no novada centra – Ērgļupilsētas. Iestāde 2016. gadā sniedza ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu 16 ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem no Ērgļu, Ogres, Salaspils un Gulbenes novadiem.

Kokneses novada ģimenes centrs "Dzeguzīte" ir veidots uz bijušā Aizkraukles novada bērnu patversmes "Dzeguzīte" bāzes. Kopš 2011. gada iestāde sniedz jauniešu mājas pakalpojumu, un saskaņā ar centra sniegto informāciju⁷ ar 06.01.2017. jauniešu mājas pakalpojums ir pārcelts uz četrstābu dzīvokli daudzdzīvokļu mājā Iršu pagastā, Iršos, "Madaras - 9". Jaunieši dzīvo istabiņās pa 2-3, un ar tiem strādā sociālie audzinātāji un jaunatnes lietu speciālisti. Pakalpojumā liela nozīme tiek pievērsta jauniešu patstāvības veicināšanai un individuālā brīvā laika noslogotībai. Ar jauniešiem sadarbojoties, tiek izmantotas resilience jeb dzīvesspēka pieeja un piedzīvojumu izglītības metodes.

⁶ Ogres novada bērnu nama "Laubere" nolikums

⁷ Ģimenes atbalsta centra "Dzeguzīte" mājas lapa, pieejams: <http://www.gkcdzeguzite.lv/>, skatīts 17.11.2017.

3.10. Pakalpojuma kvalitātes novērtējums

Lai apkopotu faktus un ekspertu viedokli par BSAC "LAUBERE" sniegtā pakalpojuma kvalitāti, atbilstību starptautiskiem normatīviem un ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma nosacījumiem, kā arī veidotu pamatu reorganizācijas alternatīvu izvirzīšanai, dažādi BSAC "LAUBERE" darbības aspekti ir novērtēti atbilstoši Eiropas ārpusģimenes aprūpes standartiem "Quality4Children"⁸ (skat. 12. tabulu).

⁸ Šeit un turpmāk: FICE (Fédération Internationale des Communautés Educatives), IFCO (International Foster Care Organisation - Starptautiskā Audžuvēcāku organizācija) un SOS Children's Villages (SOS bērnu ciemati) izstrādāti ārpusģimenes aprūpes kvalitātes standarti Eiropā "Standarti bērnu alternatīvai aprūpei Quality4Children".

Tabula12: BSAC “LAUBERE” atbilstība Eiropas ārpusģimenes aprūpes standartiem “Quality4Children”.

Avots: Autoru izstrādāts

	Standarts	BSAC “LAUBERE” novērtējums
7. standarts:	<p>Bērna ārpusģimenes aprūpes vieta atbilst viņa/viņas vajadzībām, dzīves situācijai un sākotnējai sociālajai videi. Bērns uzaug iekļaujošā, atbalstošā, drošā un gādīgā vidē. Tas, ka bērnam tiek dota iespēja uzaugt gādīgā ģimenes vidē, nodrošina šo vides kritēriju izpildi.</p> <p>Jaunajā ārpusģimenes aprūpes vietā bērnam ir iespēja izveidot stabilas attiecības ar aprūpētāju un nezaudēt saikni ar viņa/viņas sociālo vidi.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>Ekspertu vērtējumā BSAC “LAUBERE” nenodrošina bērnu stabilu attiecību ar aprūpētājiem veidošanu. Esošā aprūpes darba organizācija paredz nepārtrauktu aprūpētāju rotāciju, kā arī augstu ar aprūpi nesaistīta personāla klātbūtni. Esošā vide un aprūpes modelis veido institucionālu, nevis ģimenisku un mājīgu vidi un atmosfēru. Bērniem ir ierobežotas iespējas saturīga brīvā laika pavadīšanai, kas individuālos izvērtējumos noteikts kā nepieciešams pakalpojums pilnīgi visiem BSAC “LAUBERE” izvērtētajiem bērniem. BSAC “LAUBERE” nenodrošina dzīves vietu gādīgā vidē.</p>
8. standarts:	<p>Bērns nezaudē saikni ar savu izcelsmes ģimeni.</p> <p>Bērna attiecības ar viņa/viņas izcelsmes ģimeni tiek veicinātas, saglabātas un atbalstītas, ja tas ir bērna vislabākajās interesēs.</p>	<p>DAĻĒJI ATBILST</p> <p>BSAC “LAUBERE” iesaistās darbā ar bioloģiskajām ģimenēm un uzrāda pozitīvus rezultātus. Var uzskatīt, ka 9 no 18 BSAC “LAUBERE” bērniem ir no tuvākās apkārtnes, kamēr pārējie bērni ir novietoti attālināti no to ģimenēm un sākotnējās sociālās vides, kas ierobežo iespējas ģimeņu atkalapvienošanai.</p>
9. standarts:	<p>Aprūpētājiem ir atbilstoša kvalifikācija un darba apstākļi.</p> <p>Pirms aprūpētājiem tiek uzticētas rūpes par bērnu, viņi tiek rūpīgi novērtēti, atlasīti un apmācīti.</p> <p>Aprūpētāji saņem nepārtrauktu apmācību un profesionālo atbalstu, lai nodrošinātu bērna vispārējo attīstību.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>Aprūpētājiem ir atbilstoša izglītība un darba apstākļi.</p> <p>Eksperti nav guvuši apstiprinājumu BSAC “LAUBERE” aprūpes personālakvalitatīvai atlasei un atbilstoši speciālistu sagatavošanai darbam un mērķtiecīgai profesionālai pilnveidei.</p> <p>Darbinieku stāžs liecina par pieredzi ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma bērniem sniegšanā, tomēr esošā aprūpes organizācija neliecina, ka aprūpētāji pārzin mūsdienu prasībām atbilstošas pieejas, lai nodrošinātu bērnu vispārēju attīstību. Jaunu darbinieku piesaisti ierobežo pakalpojuma dislokācija un finansējums.</p>
10. standarts:	<p>Aprūpētāja attiecības ar bērnu balstās uz sapratni un cieņu.</p>	

	Standarts	BSAC “LAUBERE” novērtējums
	<p>Aprūpētājs velta bērnam individuālu uzmanību un apzināti cenšas iemantot viņa/viņas uzticēšanos un saprast viņu.</p> <p>Aprūpētāja komunikācija ar bērnu vienmēr ir atklāta, godīga un cieņas pilna.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>Novērojumi, aprūpes organizācija, aprūpētāju izpratne par mūsdienīgu bērnu aprūpi neliecina, ka bērns tiek uztverts kā centrālā persona, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka aprūpētāja komunikācija ir balstīta uz savstarpēju uzticēšanos un sapratni, ka tā ir atklāta un cieņas pilna.</p>
11. standarts:	<p>Bērnā tiek nodrošināta iespēja aktīvi piedalīties lēmumu, kuri tieši ietekmēs viņa/viņas dzīvi, pieņemšanā.</p> <p>Bērns tiek uzskatīts par savas dzīves ekspertu. Bērns tiek informēts, uzklauts un uztverts nopietni, un viņa/viņas spējas tiek atzītas kā stipras potenciāls. Bērns tiek iedrošināts paust savas jūtas un pieredzi.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>Esošā sistēma nenodrošina bērna vajadzību apzināšanu un iespēju bērniem piedalīties lēmumu pieņemšanā.</p> <p>Nav pamata uzskatīt, ka esošajā aprūpes modelī bērns atbilstoši savam vecumam un attīstībai tiek iedrošināts paust savas jūtas un pieredzi, tiek uzskatītam par savas dzīves ekspertu.</p>
12. standarts:	<p>Bērns saņem aprūpi piemērotos dzīves apstākļos.</p> <p>Aprūpes organizācijas dzīves līmenis un infrastruktūra atbilst bērna vajadzībām attiecībā uz komfortu, drošumu, veselīgiem sadzīves apstākļiem, kā arī netraucētu piekļuvi izglītībai un sabiedrībai.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>BSAC “LAUBERE” nenodrošina Quality4Children standartiem atbilstošu dzīves apstākļus un infrastruktūru. Telpu izvietojums un iekārtojums liecina par institucionālu pieeju bērnu aprūpē. Ēka nav atbilstoša mūsdienu izpratnei par ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu. Nav nodrošināta vides pieejamība.</p>
13. standarts:	<p>Bērni ar īpašām vajadzībām saņem atbilstošu aprūpi.</p> <p>Aprūpētāji saņem nepārtrauktu un specifisku apmācību un atbalstu, lai tie spētu apmierināt viņu aprūpē esošo bērnu īpašās vajadzības.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>Nav apliecinājuma aprūpētāju nepārtrauktam un specifiskām apmācībām un atbalstam un pilnveidei, kas veicinātu bērnu īpašo vajadzību atpazīšanu un vērā ņemšanu aprūpes modelī.</p>
14. standarts:	<p>Bērns/jaunietis tiek nepārtraukti gatavots patstāvīgai dzīvei.</p> <p>Bērns/jaunietis saņem atbalstu, lai nākotnē viņš/viņa spētu kļūt par pašpalīdzīgu, pašpietiekamu un aktīvu sabiedrības locekli. Viņam/viņai ir pieejama izglītība un tiek sniegta iespēja apgūtdzīves prasmes un vērtības.</p> <p>Tiek veicināta bērna/jaunieša pašcieņa.</p>	<p>NEATBILST</p> <p>Esošā sistēma nevar nodrošināt nepieciešamo atbalstu, lai bērns nākotnē kļūtu par pašpalīdzīgu, pašpietiekamu un aktīvu sabiedrības locekli. BSAC “LAUBERE” netiek nodrošināta piesaiste, netiek apmierinātas bērna emocionālās vajadzības, netiek nodrošināta vajadzība pēc saskarsmes vajadzīgajā apjomā un individuālas pieejas, tāpat netiek nodrošinātas bērna attīstības vajadzības un novērstas traumu radītās sekas. Esošā aprūpes organizācija neveicina bērna gatavošanu patstāvīgai dzīvei, nenodrošina dzīves prasmju apguvi un vērtības.</p>

3.11. Kopsavilkums un secinājumi

BSAC “LAUBERE” atrodas mazapdzīvotā vietā – drošā, taču noslēgtā vidē ar ierobežotu pakalpojumu pieejamību, kas ir īpaši kritiski vērtējama, ņemot vērā individuālajos izvērtējumos noteiktās daudzveidīgās un intensīvās bērnu vajadzības pēc speciālistiem un atbalsta. Pakalpojums novietojuma vietā trūkst brīvā laika un interešu izglītības iespēju bērniem un jauniešiem, kā rezultātā tie izvēlas to attīstībai neatbilstošas aktivitātes, ko apliecina arī individuālo izvērtējumu rezultāti, kuros atkarības profilakse rekomendēta 10 no 14 BSAC “LAUBERE” ievietotajiem bērniem. Saimnieciskā un administratīvā personāla īpatsvars ir augsts un neatbilst ĢVPP nosacījumiem. Ekspertu novērojumi un individuālo izvērtējumu rezultāti liecina par individuāla atbalsta un uzmanības trūkumu bērniem esošajā aprūpes pakalpojumā. BSAC “LAUBERE” ir augsta jauniešu koncentrācija, taču vienlaikus iestādē ir ievietoti arī pirmsskolas vecuma bērni, kā rezultātā veidojas neviendabīga bērnu grupa. Piesaistīto darbinieku kopa un to kvalifikācija nespēj nodrošināt kvalitatīvu, uz bērnu interesēm orientētu pakalpojumu, jo personāla atlases iespējas ierobežo iestādes attālinātā lokācija un ierobežotie finanšu resursi. Personālam tiek radīti sarežģīti darba apstākļi, pārlietu plašs darba diapazons un vienlaicīgi nemotivējošs atalgojums un pastāvīgs darba zaudējuma risks. BSAC “LAUBERE” telpas ir pārāk plašas esošajam pakalpojuma saņēmēju skaitam, un to izvietojums nav atbilstošs ĢVPP nosacījumiem. Bērnu skaits pēdējos gados BSAC “LAUBERE” aizvien samazinās. Ņemot vērā demogrāfiskās tendences, var prognozēt, ka arī turpmāk Ogres novadā turpinās samazināties bērnu skaits, kam nepieciešami ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi. Sarūkošā bērnu skaita dēļ jau šobrīd BSAC “LAUBERE” pieaug vienas gultasdienas izmaksas, kā rezultātā iestādes administrācija ir spiesta meklēt taupības risinājumus, kas ne vienmēr atbilst bērnu interesēm. Tā kā izteikti mazākā daļa BSAC “LAUBERE” ievietoto bērnu ir no Ogres novada (2017. g. 3 no 18 bērniem), Ogres novada pašvaldība dotē pakalpojuma sniegšanu citu novadu bērniem. Lai gan Ogres novada sniegtā informācija liecina par salīdzinoši augstu skaitu bērnu, kam ir risks nonākt ilgstošas aprūpes institūcijās, tomēr statistika par ārpusģimenes aprūpi Ogres novadā apliecina sekmīga darba rezultātus, kas mudina prognozēt arī turpmāku bērnu, kam nepieciešami ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi, samazināšanos. Kopumā reorganizācijas plāna izstrādātāju viedoklis ir, ka esošais BSAC “LAUBERE” pakalpojuma modelis nav atbilstošs ĢVPP nosacījumiem – pakalpojuma lokācija, mērķa grupa un piesaistīto speciālistu klāsts ir savstarpēji neatbilstoši, kā rezultātā tiek ierobežota pakalpojuma kvalitāte, bērnu attīstības un personāla izaugsmes iespējas. Aprūpes modeļa neatbilstība bērnu interesēm un starptautiskiem standartiem, kvalificēta personāla piesaistes grūtības, kā arī aizvien pieaugošās pakalpojuma izmaksas uz 1 bērnu un ierobežotā atbalsta pakalpojumu pieejamība rada priekšnosacījumus BSAC “LAUBERE” likvidācijai. Ņemot vērā Ogres kā reģionālā centra nozīmi, kā arī to, ka apkārtnē (Ikšķiles novads, Salaspils novads, Lielvārdes novads, Ķeguma novads, Ropažu novads, Mālpils novads) šobrīd nav pieejami un netiek plānoti pakalpojumi ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, Ogres novadā ir būtu iespējas izvērtēt terminētu, t.i. līdz pilnvērtīgai ģimenes vides pakalpojumu attīstībai, neliela apjoma un mūsdienīgu pakalpojumu – ĢVPP un jauniešu mājas iespējas, vienlaikus aktīvi veicinot bērnu nonākšanu ģimeniskā vidē. Reorganizētot BSAC “LAUBERE”, jāņem vērā, ka esošo telpu pielāgošana prasītu lielus un saimnieciski nepamatotus ieguldījumus, lai sasniegtu pakalpojuma infrastruktūras atbilstības prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem un Quality4Children standartiem. Eksperti rosina izvēlēties piesaistīt atbilstošu skaitu audžuģimeņu un speciālizēto audžuģimeņukā piemērotāko risinājumu un novadā neplānot ilgstošas aprūpes institūciju.

4. PRIEKŠLIKUMI BSAC “LAUBERE” REORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMIEM

4.1. Iespējamās bērnu aprūpes formas

Īstenojot BSAC “LAUBERE” reorganizāciju, nepieciešams ievērot Eiropas kopējās vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi priekšlikumus, tai skaitā ņemt vērā iesaistīto personu vajadzības un gaidas un piedāvāt koordinētu rīcību dažādos sektoros un ar visu ieinteresēto pušu plašu līdzdalību. Jāiesaista visu attiecīgo sektoru lēmumu pieņēmēji, ieskaitot bērnu aizsardzības, veselības, izglītības, kultūras, atpūtas, nodarbinātības, invaliditātes, transporta un finanšu pārstāvjus. Arī Nevalstiskajām organizācijām, ģimenēm un pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu būt iesaistītiem.⁹

DI Rīcības plāna 2015.-2020. gadam vispārējais pamatprincips ir saskaņā ar ANO pamatnostādņiem par bērnu alternatīvo aprūpi – II daļa, B sadaļa, 12. punkts. Tajā uzsvērts, ka, pieņemot lēmumus par bērniem alternatīvā aprūpē, ieskaitot neformālo aprūpi, jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt bērniem stabilas mājas un apmierināt viņu pamatvajadzības pēc drošas un pastāvīgas piesaistes aprūpētājiem, turklāt pastāvīga risinājuma rašana jāuzskata par galveno mērķi. Tātad tiek uzsvērtas iespējas nemainīgāku un stabilāku risinājumu nepieciešamība ārpusģimenes aprūpē.

Atbilstoši ANO rezolūcijai 64/142 “Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi” alternatīvā aprūpe var izpausties divējādi:

1. Neformālā alternatīvā aprūpe – jebkurš privāti rasts risinājums ģimenes vidē, saskaņā ar kuru par bērnu ilgstoši vai nenoteiktu laiku rūpējas radnieki vai draugi (neformāla radnieku veikta aprūpe) vai citas privātpersonas pēc bērna, viņa vecāku vai citu cilvēku iniciatīvas un šādu kārtību nav noteikusi administratīva vai tiesu iestāde, vai tam attiecīgi akreditēta iestāde.
2. Formālā alternatīvā aprūpe – jebkura aprūpe ģimenes vidē saskaņā ar kompetentas administratīvas vai tiesu iestādes rīkojumu un visu veidu aprūpe, kas tiek nodrošināta iestādēs, tostarp privātās, neatkarīgi no tā, vai šī aprūpe izriet no administratīviem vai tiesas noteiktiem pasākumiem.

Savukārt atkarībā no vides, kurā tā tiek nodrošināta, alternatīvo aprūpi var iedalīt:

1. Radnieku veikta aprūpe – aprūpe ģimenē, gan formāla, gan neformāla, ko nodrošina bērna paplašinātā ģimene vai tuvi ģimenes draugi, kurus bērns pazīst.
2. Aprūpe audžuģimenē – gadījumi, kad kompetenta iestāde alternatīvās aprūpes vajadzībām ievietojuši bērnus mājas vidē ģimenē, kas nav paša bērna ģimene, bet ir izraudzīta, atzīta par piemērotu, saņēmusi atļauju un šīs aprūpes īstenošanā tiek uzraudzīta.
3. Citi aprūpes veidi ģimenē un ģimenei līdzīgā vidē.
4. Aprūpe iestādē – aprūpe, ko nodrošina grupās ārpus ģimenes vides, īstermiņa un ilgtermiņa aprūpes iestādēs, tostarp grupu mājās¹⁰.

Atbilstoši Prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem V nodaļai - Prasības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējiem ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai ir pieejamas divas aprūpes formas:

⁹Eiropas kopējās vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi

¹⁰The United Nations. Guidelines for the Alternative Care of Children. 2009. http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/142&referer=/english/&Lang=E

- Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums (māja vai dzīvokļa tipa) bērniem līdz 15 gadu vecumam, kurš nodrošina vienā grupā ne vairāk kā 8 bērnus un vienā ēkā ne vairāk kā 3 grupas, kur katrai grupai tiek nodrošināta atsevišķa sanitārā telpa, atsevišķa virtuves telpa un atsevišķa sadzīves telpa.
- Jauniešu māja - atsevišķas dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietas, tai skaitā dzīvojamās mājas vai dzīvokļi, kur vienā grupā dzīvo ne vairāk kā 12 aprūpē esoši bērni (maksimālais grupu skaits ir 2 grupas), kurus sagatavo patstāvīgai dzīvei ārpus bērnu aprūpes institūcijas, sniedzot atbalstu darba meklējumos un pastāvīgu ienākumu gūšanā atbilstoši situācijai darba tirgū, tai skaitā sniedzot konsultācijas un veicinot kontaktus ar darba devējiem un sniedzot atbalstu pastāvīgas dzīvesvietas atrašanā.

4.1.1. Audžuģimeņu nodrošināšana

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto primāri bērna aprūpe būtu nodrošināma bioloģiskajā ģimenē vai ģimenes vidē (audžuģimenē vai pie aizbildņa). Tikai gadījumos, kad bērna aprūpe ģimenē, audžuģimenē vai pie aizbildņa nav iespējama, aprūpe ir nodrošināma ĢVPP saskaņā ar bērna individuālajām vajadzībām. Lai īstenotu bērnu iespējamu aprūpi audžuģimenēs, būtu nepieciešams piesaistīt atbilstošu skaitu audžuģimeņu attiecīgajos novados. Atbilstoši audžuģimeņu attīstības stratēģijai tiek plānots, ka audžu ģimeņu skaits Latvijā pieaugs, taču, ņemot vērā, ka to precīzs skaits, izvietojums un to iespējas nav precīzi prognozējamas, nepieciešams izskatīt arī citus risinājumus.

Lai veicinātu bērnu aprūpi bioloģiskajā ģimenē vai ģimenes vidē (audžuģimenē vai pie aizbildņa) un īstenotu sekmīgu esošo BSAC “LAUBERE” reorganizāciju, ir ieteicams no 2018. gada 1. janvāra noteikt “Aizvērto durvju principu”, kas paredzētu jaunu bērnu neuzņemšanu BSAC “LAUBERE” un motivētu bāriņtiesas un sociālos dienestus meklēt citas alternatīvas.

Uz 2018.gada 31.decembri 6 izvērtētie jaunieši būs kļuvuši pilngadīgi, un pārējiem bērniem jārod iespēja nodrošināt bērnu aprūpi bioloģiskajā ģimenē vai ģimenes vidē (audžuģimenē vai pie aizbildņa).

3 izvērtētajiem bērniem tiek rekomendēti ģimenes atkalapvienošanas pasākumi, kas liecina par saiknes esamību ar bioloģisko ģimeni un iepriekšējo sociālo vidi. Bāriņtiesai kopā ar sociālo dienestu nepieciešams izstrādāt individuālo atbalsta plānu katrai ģimenei, iekļaujot nepieciešamo atbalsta apjomu (tai skaitā ģimenes asistenta pakalpojumu), lai nodrošinātu sekmīgu bērnu atgriešanos bioloģiskā ģimenē un ģimenes labvēlīgu attīstību.

Lai īstenotu bērnu iespējamu aprūpi audžuģimenēs, būtu nepieciešams novadiem izstrādāt mērķtiecīgu stratēģiju un atbalsta pasākumu kopumu, lai piesaistītu atbilstošu skaitu audžuģimeņu attiecīgajos novados, piemēram:

- Ogres novada 3 bērniem būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 2 audžuģimenes;
- Rundāles novada 2 bērniem būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 1 audžuģimeni;
- Grobiņas novada 2 bērniem būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 1 audžuģimeni;
- Valmieras novada 1 bērnam būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 1 audžuģimeni;
- Ropažu novada 1bērnam būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 1 audžuģimeni;
- Ķeguma novada 1bērnam būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 1 audžuģimeni;
- Lielvārdes novadā 4 bērniem būtu nepieciešams izveidot/piesaistīt 3 audžuģimenes.

Atbilstoši pētījumam “Ārpusģimenes aprūpes un adopcijas sistēmas izpēte un ieteikumi tās pilnveidošanai” iespējams izdalīt galvenās problēmu grupas, ar kurām audžuģimenes sastopas ikdienā - finansiālās problēmas (nepietiekamie līdzekļi bērnu uzturēšanai, nepietiekami finanses kultūras pasākumu apmeklēšanai u.tml.), negatīva apkārtējo iedzīvotāju attieksme pret ģimenēm, kuras pieņem audzināšanā bērnus, problēmas bērnu audzināšanā (nepilnīgas psiholoģijas zināšanas un iemaņas bērnu audzināšanā gadījumos, kad ģimenē tiek pieņemti bērni ar uzvedības traucējumiem, nepilnīga apmācība un informācija par

bērnu no iestādēm īpašajām vajadzībām, attieksmi) un informācijas trūkums par iespējām saņemt atbalstu, palīdzību, par iespējām saņemt palīdzību krīzes situācijās. Tā rezultātā, lai veicinātu audžuģimeņu attīstību, novados ir nepieciešams izstrādāt novada plānu atbilstoša finansējuma, apmācību un informācijas nodrošināšanai un plašas informatīvās akcijassabiedrības viedokļa maiņai.

Atbilstoši Valsts plānotajai audžuģimeņu attīstības stratēģijai un atbalsta palielināšanai aizbildņiem tiek plānots, ka audžuģimeņu un aizbildņu skaits Latvijā pieaugs. Taču jāņem vērā, ka vissarežģītāk atrast piemērotu aizbildni vai audžuģimeni ir pusaudžiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem tieši sarežģītā vecumposma un problemātikas dēļ.

Atbilstoši Eiropas kopējām vadlīnijām pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi, pirms uzsākt pakalpojumu attīstīšanu, ir svarīgi izveidot skaidru pakalpojumu modeļa vīziju un principus, uz ko tiem vajadzētu balstīties, lai tiktu respektētas visu pakalpojumu lietotāju tiesības. Jaunattīstāmajiem pakalpojumiem atbilstoši vadlīnijām neatkarīgi no pakalpojumu veida jāievēro sociālo pakalpojumu principi:

- Pilna līdzdalība sabiedrībā;
- Bērna Izvēle un kontrole;
- Uz bērniem orientēts atbalsts;
- Pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktība;
- Dzīvesvietas un atbalsta nodalīšana;
- Izkaisītas dzīvesvietas¹¹.

4.1.2. ĢVPP attīstības iespējas

Lai identificētu nepieciešamos pakalpojumus, ir jāņem vērā sekojoši apstākļi un nosacījumi:

- BSAC “LAUBERE” ievietoto bērnu individuālo izvērtējumu rezultāti norāda uz nepieciešamību attīstīt 4 bērniem ĢVPP un 9 bērniem jauniešu mājas pakalpojumu.
- Vismaz 16 bērni no Ogres novada saņem ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu institūcijās ārpus Ogres novada (8 citu novadu BSAC un 8 VSAC). Ogres novada pašvaldībai ir jāapzina iespējas nodrošināt šiem bērniem atbilstošu un kvalitatīvu pakalpojumu pēc iespējas tuvāk dzīves vietai.
- 4 bērniem, kuri ievietoti BSAC “LAUBERE” no Lielvārdes novada, pašvaldība plāno nodrošināt audžuģimeņu pakalpojumu, mērķtiecīgi strādājot pie audžuģimeņu skaita novadā palielināšanas.
- 1 bērnam, kas ievietots BSAC “LAUBERE” no Ropažu novada, pašvaldība plāno nodrošināt audžuģimeņu pakalpojumu, mērķtiecīgi strādājot pie audžuģimeņu skaita novadā palielināšanas.
- 1 bērnam, kas ievietots BSAC “LAUBERE” no Ķeguma novada, pašvaldība plāno nodrošināt audžuģimeņu pakalpojumu, mērķtiecīgi strādājot pie audžuģimeņu skaita novadā palielināšanas.
- 2 bērniem, kas ievietoti BSAC “LAUBERE” no Rundāles novada, tiks plānoti jauni pakalpojumi izcelsmes pašvaldībā.
- 2 bērniem, kas ievietoti BSAC “LAUBERE” no Grobiņas novada, tiks plānoti jauni pakalpojumi izcelsmes pašvaldībā.
- 1 bērnam, kas ievietots BSAC “LAUBERE” no Valmieras pilsētas, tiks plānoti jauni pakalpojumi izcelsmes pašvaldībā.
- Ogres pašvaldības novada sociālā dienesta redzeslokā ir 17 bērni, kuri ir pakļauti riskam nonākt ārpusģimenes aprūpē.
- Ogres kā reģionālā centra nozīme un tuvākajā apkārtnē (Ikšķiles novads, Salaspils novads, Lielvārdes novads, Ķeguma novads, Ropažu novads, Mālpils novads) sociālo dienestu redzeslokā esošo bērnu

¹¹Atbilstoši Eiropas kopējām vadlīnijām pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi ‘Izkaisītas dzīvesvietas’ nozīmē “tāda paša tipa un izmēra dzīvokļus un mājas, kādās dzīvo lielākā daļa iedzīvotāju, kas izkaisīti dzīvojamajos rajonos starp pārējo cilvēku mītnēm”.

skaitis (vairāk nekā 30 bērni), kuri ir pakļauti riskam nonākt ārpusģimenes aprūpē. Līdz ar to kā otru alternatīvu eksperti izvrza ĢVPP un Jauniešu mājas izveidošanas iespējas.

Tabula13:ĢVPP pakalpojumu attīstības risinājumi.

Avots: Autoru izstrādāts

Novads	Pakalpojuma veids	Klientu skaits	Risinājumu varianti
Ogres novads	ĢVPP	8	Integrēts Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums (māja vai dzīvoklis daudzdzīvokļu mājā) bērniem līdz 15 gadu vecumam (ne vairāk par 2 bērniem vienā guļamistabā).
Ogres novads	Jauniešu māja	4	Jauniešu mājas pakalpojums jauniešiem 15-17 g.v., kur 4 jauniešiem tiek nodrošināts atsevišķs dzīvoklis ar 2 guļamistabām, kopīgu sanitāro telpu, virtuvi, sadzīves telpu.

Reorganizācijas plāna izstrādes eksperti par racionālāko risinājumu uzskata Dzīvokļa tipa pakalpojumus gan ĢVPP, gan Jauniešu mājas pakalpojumam. Tas ekonomiski izdevīgākais risinājums, kurā Pakalpojums ir maksimāli integrēts sociālā vidē un kas ļauj apgūt sociālās prasmes. Šajā variantā pakalpojumam arī ir zemākas izveides izmaksas un zemākas pakalpojuma komunālās izmaksas.

Balstoties uz augstāk minēto, Reorganizācijas plāna eksperti ierosina:

- **Pieņemt Ogres novada pašvaldības lēmumu par BSAC “LAUBERE” likvidāciju.**
- **Ogres novadam piesaistīt atbilstošu skaitu audžuģimeņu un speciālizēto audžuģimeņu, izvēlēties šo kā piemērotāko risinājumu.**
- **Izvērtēt alternatīvu izveidot ĢVPP un Jauniešu mājas pakalpojumus.**
- **Esošo ēku infrastruktūru pielāgot un turpināt izmantot ilgstošas aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai citām mērķa grupām.**

Rekomendēto reorganizācijas risinājumu cilvēkresursu vajadzības, izmaksas, kā arī priekšrocības un riski ir analizēti 14. tabulā.

Tabula14: BSAC “LAUBERE” reorganizācijas risinājumu analīze

Avots: Autoru izstrādāts.

Pakalpojuma veids	1.alternatīva	2. alternatīva		
	Audzūgimenes un specializētās audzūgimenes	ĢVPP 1. variants	ĢVPP 2. variants	Jauniešu māja
		Dzīvokļu tipa pakalpojums daudzdzīvokļu ēkā.	Atsevišķa, no jauna būvēta vai renovēta ēka.	Dzīvokļu tipa pakalpojums daudzdzīvokļu ēkā.
Personāls	Apmācītas audzūgimenes. Papildu speciālisti atbilstoši bērnu vajadzībām tiek nodrošināti ārpus pakalpojuma, izmantojot esošos pašvaldības resursus.	1 sociālais darbinieks/sociālais pedagogs ar normālu darba laiku darba dienās no 9:00 – 18:00. Audzinātājas atbilstoši maiņu grafikam. Aukle – pēc nepieciešamības bērniem ar FT. Papildu speciālisti atbilstoši bērnu vajadzībām tiek nodrošināti ārpus pakalpojuma, izmantojot esošos pašvaldības resursus.	1 sociālais darbinieks/sociālais pedagogs ar normālu darba laiku darba dienās no 9:00 – 18:00. Audzinātājas atbilstoši maiņu grafikam. Aukle – pēc nepieciešamības bērniem ar FT. Papildu speciālisti atbilstoši bērnu vajadzībām tiek nodrošināti ārpus pakalpojuma, izmantojot esošos pašvaldības resursus.	1 sociālais darbinieks ar normālu darba laiku darba dienās no 9:00 – 18:00. Audzinātāji atbilstoši maiņu grafikam. Papildu speciālisti atbilstoši bērnu vajadzībām tiek nodrošināti ārpus pakalpojuma, izmantojot esošos pašvaldības resursus.
Izveidošanas izmaksu komponentes	Audzūgimeņu piesaistes izmaksas (valsts, pašvaldības, NVO finansējums). Apmācību izmaksas (valsts budžets).	Dzīvokļa iegāde (ja pašvaldības rīcībā nav dzīvojamā fonda) - 90 000,00 EUR (info ss.com). Dzīvokļa labiekārtošana – 20 000,00 EUR (100 m ² X 200,00 EUR). Pielāgošana (pacēlāja uzstādīšana, ja	Vienstāvaēkas būvniecība uz pašvaldības zemes 160 000,00 (200m ² X 800,00 EUR) ¹² (tai skaitā projektēšanas izmaksas). Ēkas un teritorijas labiekārtošana un pielāgošana – 20 000,00 EUR. Nepieciešamais inventārs – 8000,00	Dzīvokļa iegāde (ja pašvaldības rīcībā nav dzīvojamā fonda) - 90 000,00 EUR (info ss.com). Dzīvokļa labiekārtošana – 12 000,00 EUR (60 m ² X 200,00 EUR). Pielāgošana (pacēlāja uzstādīšana, ja dzīvoklis nav 1. stāvā) – 20

¹²Būveskerta sniegtā informācija par vidējām m² būvniecības izmaksām Pierīgā un pieņemot, ka 4 guļamistabu ēkas kopējā platība sasniedz 200 m².

	1.alternatīva	2. alternatīva		
Pakalpojuma veids	Audzūgimenes un specializētās audzūgimenes	ĢVPP 1. variants	ĢVPP 2. variants	Jauniešu māja
		dzīvoklis nav 1. stāvā) – 20 000,00 EUR. Nepieciešamais inventārs – 8000,00 EUR (1000,00 EUR x 8 bērni). KOPĀ: 138 000,00 EUR.	EUR (1000,00 EUR x 8 bērni). KOPĀ: 188 000,00 EUR.	000,00 EUR. Nepieciešamais inventārs – 6000,00 EUR (1500,00 EUR x 4 jaunieši). KOPĀ: 78 000,00 EUR.
Priekšrocības	Vispiemērotākais pakalpojums bez vecāku gādības palikušo bērnu un jauniešu vajadzībām.	Pakalpojums ir maksimāli integrēts sociālā vidē. Tiek apgūtas sociālās prasmes. Zemākas izveides izmaksas un zemākas pakalpojuma komunālās izmaksas.	Iespējama privāta teritorija ap ēku. Augstāks drošības līmenis. Mazāka kaimiņu ietekme.	Pakalpojums ir maksimāli integrēts sociālā vidē. Tiek apgūtas sociālās prasmes. Tiek veicināta jauniešu pašarpūpe un sagatavošanās patstāvīgai dzīvei.
Trūkumi/riski	Nepietiekams audzūgimeņu skaits. Finansiālās problēmas (nepietiekamie līdzekļi bērnu uzturēšanai, nepietiekamas finanses kultūras pasākumu apmeklēšanai u.tml.), Negatīva apkārtējo iedzīvotāju attieksme pret ģimenēm, kuras pieņem audzināšanā bērnus, problēmas bērnu audzināšanā (nepilnīgas psiholoģijas zināšanas un iemaņas bērnu audzināšanā gadījumos, kad ģimenē tiek pieņemti bērni ar uzvedības	Iespējamie konflikti ar apkārtējiem iedzīvotājiem. Telpu iegādes, iekārtošanas un vides pielāgošanas iespējamība/saskaņošana.	Nepieciešams izmaksas ēkas apsaimniekošanai. Iespējami lielas būvniecības vai iegādes izmaksas. Lielākas apsaimniekošanas izmaksas. Iespējams radīt noslēgtu vidi.	Iespējamie konflikti ar apkārtējiem iedzīvotājiem. Telpu iegādes, iekārtošanas un videspielāgošanas iespējamība/saskaņošana.

Pakalpojuma veids	1.alternatīva	2. alternatīva		
	Audzūgimenes un specializētās audzūgimenes	ĢVPP 1. variants	ĢVPP 2. variants	Jauniešu māja
	traucējumiem, nepilnīga apmācība un informācija par bērnu no iestādēm īpašajām vajadzībām, attieksmi) un informācijas trūkums par iespējām saņemt atbalstu, palīdzību, par iespējām saņemt palīdzību krīzes situācijās.			
FINANŠU AVOTI	Valsts un pašvaldības finansējums	<ul style="list-style-type: none"> Pašvaldības finansējums Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 871 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā" 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumiem. 		

Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā" 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" pieejamos maksimālos finanšu apjomus nosaka atbilstoši DI ERAF indikatīvām izmaksām uz 1 mērķa grupas personu. Izmaksu aprēķins veicams pēc formulas: Pašvaldībā identificētās mērķa grupas personas X attiecināmās izmaksas uz vienu personu, kur attiecināmās vienas personas izmaksas ir noteiktas sekojošā apjomā:

Tabula 15: Vidējās izmaksas uz vienu personu 9.3.1.1. pasākuma ietvaros.

Avots: Autoru izstrādāts

Pakalpojums	Vidējās izmaksas uz vienu personu (ERAF finansējuma daļa), EUR	Vidējās izmaksas uz vienu personu (nac. līdzfinansējuma daļa), EUR	Vidējās izmaksas uz vienu personu, KOPĀ, EUR
Bērni ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā (3x8)	18 105	3 195	21 300
Bērni “jauniešu mājās”	8 500	1 500	10 000

Atbilstoši augstāk rekomendētajiem pakalpojumiem ārpus ģimenes aprūpes pakalpojumu īstenošanai kopējās 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" attiecināmās izmaksas sastāda:

Tabula 16: Maksimālais 9.3.1.1. finansējums reorganizācijas veikšanai.

Avots: Autoru izstrādāts

Novads	Pakalpojuma veids	Klientu skaits	ERAF finansējuma	Valsts un pašvaldības	ERAF finansējums	Valsts un pašvaldības
--------	-------------------	----------------	------------------	-----------------------	------------------	-----------------------

			daļa), EUR	līdzfinansējuma daļa), EUR	kopā, EUR	līdzfinansējuma kopējā summa, EUR
Ogres novads	Bērni ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā (3x8)	8	18 105	3 195	144 840	25 560
Ogres novads	Jauniešu mājas pakalpojums	4	8 500	1 500	34 000	6 000
KOPĀ					178 840	31 560

Gadījumā, ja izvēlēto reorganizācijas alternatīvu īstenošanai nepieciešami līdzekļi pārsniedz pieejamos 9.3.1.1. pasākuma finanšu resursus, tie tiek segti no pašvaldības budžeta. Vienlaikus pašvaldībai ir tiesības plānot pakalpojumus lielākam klientu skaitam nekā pašvaldībā un iestādē izvērtēto bērnu skaits.

Tabula 17: Pakalpojumu indikatīvās izmaksas.

Avots: Autoru izstrādāts

Pakalpojuma izmaksu aprēķins 2. alternatīvĢVPP 1. variants

Amata nosaukums	Amata vienību skaits (slodze)	Amata alga mēnesī 1 darbiniekam (1 slodze)	Kopā amatalga mēnesī	Valsts Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Kopā mēnesī
		EUR	EUR	EUR	EUR
1	2	3	4=2x3	5=4x24,09%	6=4+5
Sociālais darbinieks	1	750.00	750.00	180.68	930.68
Audzinātājs	4.5	725.00	3262.50	785.94	4048.44
Aukle	4.5	600.00	2700.00	650.43	3350.43
Piemaksas par nakts darbu, svētku dienām			2070.00	498.66	2568.66
KOPĀ:	10	X	8782.50	2115.70	10898.20
Klientu vajadzībām, tai skaitā ēdināšanai			3.50 EUR X 8 klienti X 30 dienas		840.00
Klientu interešu aktivitātēm			70.00 EUR X 8 klienti		560.00
Administratīvās izmaksas			visas izmaksas pakalpojuma administrēšanai		420.00
Komunālās un pārējās izmaksas			4 istabu dzīvokļa apsaimniekošanas izmaksas un citas izmaksas		400.00
			Pavisam kopā mēnesī		13118.20
			Pavisam kopā gadā		157418.45
			Vienas gultas dienas izmaksas		54.66

Pakalpojuma izmaksu aprēķins 2. alternatīva ĢVPP 2. variants

Amata nosaukums	Amata vienību skaits (slodze)	Amata alga mēnesī 1 darbiniekam (1 slodze)	Kopā amatalga mēnesī	Valsts Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Kopā mēnesī
		EUR	EUR	EUR	EUR
1	2	3	4=2x3	5=4x24,09%	6=4+5
Sociālais darbinieks	1	750.00	750.00	180.68	930.68
Audzinātājs	4.5	725.00	3262.50	785.94	4048.44
Aukle	4.5	600.00	2700.00	650.43	3350.43
Piemaksas par nakts darbu, svētku dienām			2070.00	498.66	2568.66
KOPĀ:	10	X	8782.50	2538.87	10898.20
Klientu vajadzībām, tai skaitā ēdināšanai	3.50 EUR X 8 klienti X 30 dienas				840.00
Klientu interešu aktivitātēm	70.00 EUR X 8 klienti				560.00
Administratīvās izmaksas	visas izmaksas pakalpojuma administrēšanai				420.00
Komunālās un pārējās izmaksas	4 guļam-istabu privātmājas apsaimniekošanas izmaksas un citas izmaksas				850.00
	Pavisam kopā mēnesī				13568.20
	Pavisam kopā gadā				162818.45
	Vienas gultas dienas izmaksas				56.53

Pakalpojuma izmaksu aprēķins 2.alternatīva Jauniešu mājas pakalpojums

Amata nosaukums	Amata vienību skaits (slodze)	Amata alga mēnesī 1 darbiniekam (1 slodze)	Kopā amata alga mēnesī	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Kopā mēnesī
		EUR	EUR	EUR	EUR
1	2	3	4=2x3	5=4x24,09%	6=4+5
Sociālais darbinieks	1	750.00	750.00	180.68	930.68
Audzinātājs	4.5	725.00	3262.50	785.94	4048.44
Piemaksas par nakts darbu, svētku dienām			688.75	165.92	854.67
KOPĀ:	5.5	X	4701,25	1132.53	5833.78
Klientu vajadzībām, tai skaitā ēdināšanai			3.50 EUR X 4 klienti X 30 dienas		420.00
Klientu interešu aktivitātēm			70.00 EUR X 4 klienti		280.00
Administratīvās izmaksas			visas izmaksas pakalpojuma administrēšanai		420.00
Komunālās un pārējās izmaksas			2 istabu dzīvokļa apsaimniekošanas izmaksas un citas izmaksas		400.00
			Pavisam kopā mēnesī		7353.78
			Pavisam kopā gadā		88245.37
			Vienas gultas dienas izmaksas		61.28

4.2. Risinājumi ēku turpmākajai izmantošanai

Ņemot vērā esošo BSAC “LAUBERE” infrastruktūru, pieejamo un pieredzējušo personālu sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanā, tiek rekomendēts esošo ēku infrastruktūru pielāgot un turpināt izmantot ilgstošas aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai citām mērķa grupām. Saskaņā ar Ogres un apkārtējo novadu un Rīgas pilsētas pašvaldību sociālo dienestu sniegto informāciju, apkārtņē ir vērojams pieprasījums pēc ilgstošas aprūpes pakalpojumiem senioriem. Balstoties demogrāfijas prognozēs par Latvijas sabiedrības novecošanos, var paredzēt, ka pieprasījums nākotnē aizvien pieaugs. Līdz ar to, tiek rekomendēts BSAC “LAUBERE” telpas izmantot ilgstoša aprūpes pakalpojuma nodrošināšanai senioriem, nodrošinot dzīvesvietu, sociālo un medicīnisko aprūpi atbilstoši Prasību sociālo pakalpojumu sniedzējiem VI nodaļai– Prasībaspilngadīgu personu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējiem.

Viens no iespējamiem risinājumiem turpmākā ēkas izmantošanā un pakalpojumu nodrošināšanā senioriem ir sadarbība ar nevalstiskām organizācijām (piemēram Caritas Latvija, Latvijas Samariešu apvienība, Latvijas Sarkanais Krusts), kuras nodrošinātu investīciju piesaisti un pakalpojumu sniegšanu. Lai precīzi noteiktu nepieciešamo investīciju apjomu, klientu skaitu, personālu un izmaksas, nepieciešams konceptuāli izstrādāt ēkas pārbūves projektu.

4.3. Priekšlikumi BSAC “LAUBERE” personāla kompetenču izmantošanai

Lai nodrošinātu personāla kompetenču turpmāku izmantošanu, sociālās aprūpes un rehabilitācijas personālam pēc BSAC “LAUBERE” reorganizācijas un jaunu pakalpojumu izveides, ir vairāki varianti:

- A) turpināt darbu Aprūpes pakalpojumā senioriem;
- B) kļūt par audžuģimeni vai specializēto audžuģimeni;
- C) turpināt darbu jaunizveidotajā ĢVPP vai jauniešu mājas pakalpojumā;
- D) izmantot NVA pakalpojumu bezdarba gadījumā.

Ņemot vērā esošo darbinieku pieredzi, kā arī atbilstošo izglītības līmeni, darbiniekivarētu turpināt ĢVPP vai jauniešu mājas pakalpojumā, ja tie tiks izveidoti. Kvalitatīvai pakalpojumu sniegšanai darbiniekiem obligāti jānodrošina kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas.

Darbiniekiem, kas vēlētos turpināt darbu jaunizveidotajā ĢVPP, būtu rekomendējamas sekojošas apmācības:

Tabula18:ĢVPPpersonālam nepieciešamās apmācības.

Avots: Autoru izstrādāts

Programmas nosaukums	Akadēmiskās st. (h)	Pamatojums	Apraksts
„Quality4Children” standarti	8	Standarti, uz kuriem balstoties tiek organizēta bērnu aprūpe, audzināšana, pastāvīgai dzīvei nepieciešamo iemaņu apgūšana ĢVPP.	Starptautiski atzīti standarti, par bērna labākajām interesēm atbilstošu, ģimeniskas vides pakalpojuma nodrošināšanu bez vecāku gādības palikušiem bērniem.
Drošā pamata - Zvaigznes modelis	24	ĢVPP darbinieki apgūs metodes, kā veicināt bērnu un vecāku saskarsmi, lai ģimene atkal apvienotos, vai arī izskatītu paplašinātās aizbildnības iespējas (piem., rīkot ģimeņu konferences).	Starptautiski atzīta programma kur bērna vajadzības noliktas centrā. Parāda veiksmīgus sadarbības mehānismus starp bērna aprūpē iesaistītajām institūcijām un aprūpētājiem, iekļaujot bērna dzimto ģimeni.
AIRI vecākiem, profesionāļiem	24	Apmācības veicinās ĢVPP un Jauniešu mājas darbinieku izpratni par vecāku un tuvinieku nozīmi bērna dzīvē, zaudējumiem, sērošanu, traumām un vardarbības sekām.	Starptautiski atzīta programma, kura balstās uz kompetencēm (zināšanām un prasmēm), kas nepieciešamas, lai varētu nodrošināt bez vecāku gādības palikušo bērnu vajadzības.
Teraspēles (Theraplay)	24	Apmācībās ĢVPP darbinieki apgūs prasmes, kā ar spēļu un rotaļu metodēm palīdzēt bērniem veselīgu piesaisti.	Starptautiski atzīta programma, kur metodes tiek izmantotas jaunāka vecuma bērniem ar piesaistes problēmām.

Darbiniekiem, kas vēlētos turpināt darbu Jauniešu mājas pakalpojumā, būtu rekomendējamas sekojošas apmācības:

Tabula 19: Jauniešu mājas personālam nepieciešamās apmācības.

Avots: Autoru izstrādāts

Programmas nosaukums	Akadēmiskās st. (h)	Pamatojums	Apraksts
„Quality4Children” standarti	8	Standarti, uz kuriem balstoties tiek organizēta bērnu aprūpe, audzināšana, pastāvīgai dzīvei nepieciešamo iemaņu apgūšana Jauniešu mājā.	Starptautiski atzīti standarti, par bērna labākajām interesēm atbilstošu, ģimeniskas vides pakalpojuma nodrošināšanu bez vecāku gādības palikušiem bērniem.
Kompetents-emocionāli traumētu bērnu aprūpētājs	24	Apmācībās paredzētas ārpusģimenes aprūpē iesaistīto darbinieku grupām. Tajās ietvertas praktiskas metodes, kā atpazīt bērna traumas un kā strādāt, lai novērstu šo traumu ietekmi uz bērna attīstību.	Starptautiski atzīta programma, kura ietver praktiskus instrumentus, kā sniegt atbalstu vardarbībā cietušiem bērniem.
Resiljences pieeja bērnu audzināšanā.	24	Apmācībās darbinieki apgūs metodes, kā atpazīt bērnu un jauniešu resursus un sniegt nepieciešamo atbalstu to attīstīšanai.	Starptautiski atzīta programma darbā ar vardarbībā cietušiem bērniem, bērniem ar uzvedības problēmām, kura balstīta uz bērna dzīves spēka punktiem un resursiem.
AIRI vecākiem, profesionāļiem	24	Apmācības veicinās Jauniešu mājas darbinieku izpratni par vecāku un tuvinieku nozīmi bērna dzīvē, zaudējumiem, sērošanu, traumām un vardarbības sekām.	Starptautiski atzīta programma, kura balstās uz kompetencēm (zināšanām un prasmēm), kas nepieciešamas, lai varētu nodrošināt bez vecāku gādības palikušo bērnu vajadzības.
Darbs ar jauniešiem	16	Apmācības paredzētas Jauniešu mājas speciālistiem.	Apmācības par specifiskām iezīmēm darbā ar jauniešiem

Darbiniekiem, kas vēlētos turpināt darbu sociālās aprūpes sfērā sabiedrībā balstītos sociālos pakalpojumos citām mērķa grupām, būtu nepieciešamas apmācības darbā ar attiecīgo mērķa grupu un atbilstoši jaunā pakalpojuma būtībai. Darbiniekiem, kas vēlētos kļūt par specializēto audžuģimeni, būtu nepieciešams iziet LM izstrādāto, 5 kompetencēs balstītu apmācību programmu audžuģimenēm un specializētās apmācības atbilstoši izvēlētajai audžuģimenes specializācijai.

Darbiniekiem, kas nevēlas turpināt darbu sociālās aprūpes jomā, ir jānodrošina NVA pakalpojumi bezdarba gadījumos.

Tabula 20:Apmācību izmaksas.

Avots: Autoru izstrādāts

Apmācību kopējās izmaksas:

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	19 darbinieki X 96 stundas X 10,00 EUR	18240,00 EUR
--	---	--------------

Apmācību nodrošināšanai var tikt piesaistīts finansējums:

- ➔ Projekts “Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”.
- ➔ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijās esošām personām" pasākuma "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās".
- ➔ Pašvaldību finansējums.

5. VEICAMO DARBĪBU APRAKSTS, ATBILDĪGIE UN LAIKA GRAFIKS

Reorganizācijas risinājumu attīstīšanas ietvaros veicamās darbības, to īstenotāji un laika plāns ir apkopots 21. tabulā.

Tabula 21: Veicamo darbību apraksts, atbildīgie un laika grafiks.

Avots: Autoru izstrādāts

Uzdevums	Termiņš	Atbildīgais
Noteikt BSAC “LAUBERE” ēkā turpmākos pakalpojumus	Līdz 2018. gada 1. jūnijam	Novada Dome
Pieņemt lēmumu par BSAC “LAUBERE” likvidāciju un jauno pakalpojumu ieviešanu	Līdz 2018. gada 1. jūnijam	Novada Dome
Izstrādāt BSAC “LAUBERE” ēkas tehniskos projektus ēkas renovācijai atbilstoši jaunajiem pakalpojumiem	Līdz 2018. gada 31. decembrim	Novada būvvalde
Ievietot BSAC “LAUBERE” bērnus un jauniešus audžuģimenēs	Līdz 2018. gada 31. decembrim	BSAC “LAUBERE, novada bāriņtiesa
Ja tiek lemts par ĢVPP un Jauniešu mājas pakalpojuma ieviešanu		
Precizēt ĢVPP pakalpojumus	Līdz 2018. gada 1. jūlijam	Novada DI vadības grupa
Izstrādāt pakalpojumu tehniskos projektus ēku būvniecībai/renovācijai	Līdz 2018. gada 1. novembrim	Novada būvvalde
Izstrādāt projektu pieteikumus 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai"	Atbilstoši CFLA uzaicinājumam	Novada Dome
Īstenot ēku būvniecību/renovāciju	Līdz 2020. gada 31. decembrim	Novada būvvalde
Veikt personāla pārkvalifikācijas pasākumus	Līdz 2020. gada 31. decembrim	Novada Sociālais dienests
Uzsākt jauno pakalpojumu sniegšanu	Līdz ar ēku nodošanu ekspluatācijā	Novada Sociālais dienests

Tabula 22: Bērnu/jauniešu sadalījums pa pakalpojuma veidiem, pārvietošanas plāns.

Avots: Autoru izstrādāts

Piedāvātajiem risinājumiem ir ilustratīva nozīme un ieteikuma raksturs.

Nr. p. k.	Bērna /jaunieša vecums uz 31.12.2018	Vēlamā aprūpes forma atbilstoši izvērtējumam	Pašvaldības, no kuras ievietots un kur turpmāk tiks nodrošināts pakalpojums	Bērna/jaunieša aprūpe uz 31.12.2018.
1	15	Specializētā audžuģimene	Rundālesnov.	Specializētā audžuģimene
2	13	Aizbildnība/Audžuģimene/Ģ VPP	Rundālesnov.	Aizbildnība/Audžuģimene/ ĢVPP
3	18	Jauniešu māja	Ķegumanov.	Patstāvīgā dzīvē
4	16	Specializētā audžuģimene/Jauniešu māja	Ogres nov.	Specializētā audžuģimene/ Jauniešu māja
5	15	Specializētā audžuģimene	Ogres nov.	Specializētā audžuģimene
6	18	Jauniešu māja	Ogres nov.	Patstāvīgā dzīvē
7	18	Jauniešu māja	Grobiņasnov.	Patstāvīgā dzīvē
8	16	Jauniešu māja	Grobiņasnov.	Jauniešu māja
9	19	Jauniešu māja	Valmierasnov.	Patstāvīgā dzīvē
10	13	Ģimenes atkalapvienošana/Specializētā audžuģimene	Lielvārdesnov.	Ģimenes atkalapvienošana/Specializētā audžuģimene
11	18	Jauniešu māja	Lielvārdesnov.	Patstāvīgā dzīvē
12	16	Ģimenes atkalapvienošana/Specializētā audžuģimene/ Jauniešu māja	Lielvārdesnov.	Ģimenes atkalapvienošana/Specializētā audžuģimene/ Jauniešu māja
13	13	Ģimenes atkalapvienošana/ Aizbildnība/ Audžuģimene	Lielvārdesnov.	Specializētā audžuģimene/ Jauniešu māja
14	18	Specializētā audžuģimene	Ropažunov.	Patstāvīgā dzīvē

6. PIELIKUMI

1. PIELIKUMS: Vispārējo un sociālo pakalpojumu pieejamība BSAC “LAUBERE” bērniem.

Pakalpojums	Ogres novads	Grobiņas novads
SBSP sniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pašvaldības sociālais dienests 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pašvaldības sociālais dienests ➔ Atelpas brīža pakalpojums
Pirmsskolas izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 9 PII iestādes, no kurām 7 – pašvaldības iestādes, 2 – privātās (vairākas īsteno speciālās izglītības programmas) 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ PII iestāde, tai skaitā ar speciālo programmu
Vispārējā izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 14 vispārējās izglītības iestādes (vairākas īsteno speciālās programmas) 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 Pamatskolas, tai skaitā nodrošinot speciālo programmu ➔ Ģimnāzija, tai skaitā nodrošina speciālās programmas
Speciālās izglītības iestādes	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Suntažu internātpamatskola – rehabilitācijas centrs (izglītojamajiem ar GRT, mācīšanās traucējumiem) 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Nav
Veselība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 67 ārstniecības institūcijas 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 5 Ģimenes ārstu prakses ➔ 1 Ambulatorās ārstniecības iestāde
Kultūra un brīvais laiks	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Ķeipenes tautas nams, Lauberes kultūras nams, Krapes tautas nams, Madlienas kultūras nams, Mazozolu kultūras nams, Meņģeles tautas nams, Ogres novada kultūras centrs, Ciemupes tautas nams, Ogresgala tautas nams, Suntažu kultūras nams un Taurupes tautas nams ➔ Ap 30 dažādiem radošajiem kolektīviem ➔ 25 sporta biedrības un klubi ➔ Vairākas jauniešu organizācijas 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 4 kultūras nami ➔ 2 bibliotēkas + mobīlā bibliotēka ➔ Bārtas muzejs <ul style="list-style-type: none"> ➔ Grobiņas Tūrisma informācijas centrs
Transports un ceļu infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Labi attīstīta sabiedriskā transporta satiksme uz/no Rīgas (autobuss, vilcienu satiksme) 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Ir nodrošināta sabiedriskā transporta infrastruktūra

Pakalpojums	Rundāles novads	Valmieras pilsēta	
S BSP sniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pašvaldības sociālais dienests 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pašvaldības sociālais dienests ➔ Fonds "Iespēju tilts" (īslaicīga sociālā aprūpe) ➔ Nodibinājuma Fonds "Iespēju tilts" (dienas aprūpes centrs pilngadīgām personām ar GRT) ➔ Valmieras rajona bērnu un jauniešu invalīdu biedrība “Saulīte” (atbalstu personām ar GRT un FT) ➔ Valmieras SOS bērnu ciemats (ģimenes atbalsta cetr, jauniešu māja) 	➔
Pirmsskolas izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 PII, tai skaitā speciālā pirmsskolas izglītības iestāde 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 8 pašvaldības iestādes ➔ Valmieras vārdzirdīgo bērnu internātvidusskolas attīstības centrs pirmsskolas grupai 	➔
Vispārējā izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Vidusskola 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 sākumskolas ➔ 5 vispārīzglītojošas skolas ➔ 2 privātskolas 	➔
Speciālās izglītības iestādes	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Speciālā programma vispārējā izglītības iestādē 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Valmieras vārdzirdīgo bērnu internātvidusskola 	➔
Veselība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 4 Ģimenes ārsti 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ SIA “Valmieras veselības centrs” (valsts apmaksāti veselības aprūpes pakalpojumi ar ģimenes ārstu un speciālistu nosūtījumiem, maksas pakalpojumi, speciālistu, t.sk. –, kardiologa, pulmonologa, rehabilitologa, fizioterapeita, ginekologa, neirologa, bērnu neirologa, otolaringologa, bērnu alergologa, u.c. konsultācijas) 	➔
Kultūra un brīvais laiks	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 15 Māksliniecišķie kolektīvi ➔ 6 Bibliotēku filiāles ➔ 2 Sporta infrastruktūras ➔ 3 Kultūras nami 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Plašas brīvā laika pavadīšanas iespējas ➔ Vidzemes Olimpiskais centrs, Jāņa Daliņa stadions, muzeji, mākslas galerijas, kultūras centri, kino, Gaujas stāvo krastu Sajūtu parks, u.c. 	➔
Transports un ceļu infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Labi attīstīta sabiedriskā transporta satiksme uz/no Rīgas 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Labs ceļu pārklājums, labs sabiedriskā transporta nodrošinājums. 	➔

Pakalpojums	Ropažu novads	Ķeguma novads	
SBSP sniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pašvaldības sociālais dienests ➔ Ropažu novada pašvaldības Sociālais dienesta centrs “Dzīpari” ➔ Valsts sociālās aprūpes centra “Vidzeme” filiāles “Ropaži” Pusceļa māja 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pašvaldības sociālais dienests ➔ Ķeguma novada sociālās aprūpes centrs "Senliepas" (pensijas vecuma personām, personām ar fiziska rakstura traucējumiem) 	➔
Pirmsskolas izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 1 pašvaldības iestāde (nodrošina arī speciālo izglītības programmu) ➔ 1 skolā tiek īstenotas pirmsskolas izglītības programma 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 pašvaldības iestādes (t.sk., viena realizē programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem) 	➔
Vispārējā izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 pašvaldības iestādes, t.sk.: ➔ 1 pamatskola (ir programma bērniem ar mācīšanās traucējumiem) ➔ 1 vidusskola (ir programma izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem) 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 pašvaldības iestāde (1 pamatskola, 1 vidusskola) ➔ T.sk., Ķeguma komercnovirziena vidusskola realizē speciālās izglītības programmas izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem, ar mācīšanās traucējumiem un vispārējās vidējās izglītības profesionāli orientēto virziena programmu). 	➔
Speciālās izglītības iestādes	<ul style="list-style-type: none"> ➔ NAV 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ NAV 	➔
Veselība	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 7 ārstniecības institūcijas 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 10 ārstniecības institūcijas 	➔
Kultūra un brīvais laiks	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Ropažu Kultūras un izglītības centrs un Zaķumuižas kultūras nams (neliels skaits radošo kolektīvu) ➔ Ropažu Sporta centrs ➔ Divas sporta zāles – Ropažos un Zaķumuižā ➔ Āra treniņi 3 ciemos ➔ Jauniešu centra nav 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ 2 publiskās bibliotēkas ➔ 4 kultūras nami ➔ 4 muzeji ➔ Sporta infrastruktūra pamatā pie izglītības iestādēm ➔ 2 dienas centri 	➔
Transports un ceļu infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) ➔ 3 reģionālie autoceļi ➔ 8 vietējie autoceļi 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Ir sabiedriskā transporta satiksme. ➔ Galvenā satiksme novada teritorijā notiek pa autoceļiem A6 (Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža). Novadā atrodas arī valsts reģionālais autoceļš P8 (Inciems – Sigulda – Ķegums) un P85 (Rīgas HES – 	➔

Pakalpojums	Ropažu novads	Ķeguma novads	
	➡ Sabiedriskā transporta satiksme ar Rīgu ir laba	Jaunjelgava)	

2. PIELIKUMS: BSAC “LAUBERE” ēkas un telpu fotofiksācija

Att. Nr.1 Sanāksmju telpa

Att. Nr.2 Virtuve

Att. Nr.3 Rotaļu istaba

Att. Nr.4 Procedūru kabinets

Att. Nr.5 Koridors

3. PIELIKUMS. BSAC “LAUBERE” izmaksu kopsavilkums 2014.-2016.g.

Rādītājs	Laubere	%	Dienā
Gultas dienas			
2014	9,955		
2015	8,421		
2016	6,507		
Izmaksas kopā			
2014	€ 257,071	100.00%	€ 25.82
2015	€241,373	100.00%	€ 28.66
2016	€ 224,393	100.00 %	€ 34.48
Klientu vajadzību nodr.			
2014	€ 32.709	12.72 %	€ 3.29
2015	€ 27,637	11.45 %	€ 3.28
2016	€ 19,993	8.91 %	€ 3.07
Ēdināšana			
2014	€ 25,914	10.08 %	€ 2.60
2015	€ 21,865	9.06 %	€ 2.60
2016	€ 15,209	6.78 %	€ 2.34
Kom.+kurin.+pārējās izmaksas			
2014	€ 52,961	20.60 %	€ 5.32
2015	€ 44,599	18.44 %	€ 5.28
2016	€ 15,209	14.14 %	€ 4.88
Atalgojums kopā			
2014	€ 154,498	60.10 %	€ 15.52
2015	€ 158,831	65.80 %	€ 18.86
2016	€ 164,641	73.37 %	€ 25.30

Avots: LM pārskatu dati

4. PIELIKUMS. Dokumentu analizē izmantotie literatūras avoti

1. ANO Bērnu tiesību konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1150>
2. ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1630>
3. ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija. Pieejams: <http://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/tiesibu-akti/ano-dokumenti/ano-vispareja-cilvektiesibu-deklaracija>
4. Attīstības plānošanas sistēmas likums. Pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=175748>
5. Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrija “Metodiskie ieteikumi bāriņtiesām un pašvaldību sociālajiem dienestiem par bāriņtiesas un sociālā darba speciālista darbam ar ģimeni un citu speciālistu sadarbību”.
6. Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā" 9.3.1.1. pasākumu "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/287725-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-9-3-1-specifiska-atbalsta-merka-attistit-pakalpojumu-infrastrukturu-bernu>
7. Eiropas komisijas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. Pieejams: www.deinstitutionalisationguide.eu
8. Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikums Nr. CM/Rec(2013)2 dalībvalstīm par bērnu un jauniešu ar invaliditāti pilnīgasi ekļaušanās sabiedrībā nodrošināšanu. Pieejams: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=CM/Rec%282013%292&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864&direct=true>
9. Eiropas Padomes stratēģija bērnu tiesību jomā (2016. – 2021. gads). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/bernu_tiesibas/akti/strategy_for_the_rights_of_the_child_2016.pdf
10. Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011.-2017.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/lmpamn_200111_gvp.pdf
11. Invaliditātes likumus. Pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=211494>
12. Komisijas paziņojums. EIROPA 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:LV:PDF>
13. Latvijas Nacionālās attīstības plāns 2014. – 2020.gadam. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/ilgtsp_att/?doc=13858
14. Labklājības ministrijas skaidrojums par ERAF ieguldījumiem sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu infrastruktūras attīstībai darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifiskā atbalsta mērķa 9.3.1.1.pasākumā “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai”. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/skaidrojums_ieguldijumi_di.pdf
15. Ministru kabineta noteikumiem Nr.338 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=291788>
16. Ministru kabineta 16.06.2015. noteikumiem Nr.313 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem” 9.2.2.1. pasākuma “Deinstitucionalizācija” īstenošanas noteikumi”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/274957-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-9-2-2-specifiska-atbalsta-merka-palietinat-kvalitativu-institucionalai-aprupei>
17. Ministru kabineta 28.09.2010. noteikumi Nr.916 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=219491>

18. Ministru kabineta 02.12.2014.noteikumi Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=270934>
19. Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumiem Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=197033>
20. Quality4Children Standarts. Pieejams: www.quality4children.info
21. Prasības informācijas apzināšanai un apkopošanai par valsts ilgstošas aprūpes institūcijām un bērnu aprūpes iestādēm 9.2.2.1.pasākuma „Deinstitutionalizācija” projektos izstrādājamajiem plānošanas reģionu deinstitutionalizācijas plāniem. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/prasibas_inst_nov_final.pdf
22. Rīcības plāns deinstitutionalizācijas ieviešanai 2015.-20120.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf
23. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.–2019.gadam. Pieejams: <http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/?doc=20773>
24. Rokasgrāmata par Eiropas Savienības fondu izmantošanu pārejai no institucionālās aprūpes uz vietējās kopienas nodrošinātu aprūpi, tai skaitā informācija par Slovākijas, Ungārijas, Serbijas un Bulgārijas DI procesu. Pieejams: <http://vvc.gov.lv/image/catalog/dokumenti/Toolkit%20on%20the%20Use%20of%20European%20Union%20Funds.docx>
25. Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf
26. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums. Pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>
27. UN Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally. Pieejams: <http://www.un.org/documents/ga/res/41/a41r085.htm>
28. UN Guidelines for the Alternative Care of Children. Pieejams: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/142&referer=/english/&Lang=E
29. United Nations Committee on the Rights of the Child General Comment No. 20 (2016) on the implementation of the rights of the child during adolescence (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G16/404/44/PDF/G1640444.pdf?OpenElement>)
30. Veselības tīklu attīstības vadlīnijas, izstrādātas Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projektā Nr.9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro jomu ietvaros".

LCĪVSO SUSTENTO

Valdes priekšsēdētāja

Gunta Anča